

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) 2020. június 30-án az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága (Supreme Court, SC) 8:1 arányú döntést hozott az *United States Patent and Trademark Office et al v. Booking Com B.V.*-ügyben, megválaszolva azt a kérdést, hogy egy generikus kifejezésből és egy generikus felső szintű doménkifejezésből álló védjegy lajstromozható-e az Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegyhivatalában (United States Patent and Trademark Office, USPTO). A szóban forgó védjegy a BOOKING.COM volt díszítő elemekkel és azok nélkül. Az SC megállapította, hogy a védjegy lajstromozható mindaddig, amíg egyébként disztinktív a fogyasztók emlékezetében.

Az ügy az USPTO-ban kezdődött, amelynél a Booking három BOOKING.COM védjegybejelentést nyújtott be utazással kapcsolatos szolgáltatásokra. Az USPTO elutasította a bejelentést arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy generikus. Ezt az álláspontot megerősítette az USPTO Védjegyfellebbezési Tanácsa (Trademark Trial and Appeal Board) is. A döntés ellen a Booking Virginia Keleti Kerületi Bíróságánál nyújtott be fellebbezést, mégpedig eredményesen. A bíróság ugyanis a BOOKING.COM védjegyet lajstromozhatónak találta, mert a Booking eleget tett a ráháruló bizonyítási teher azon követelményének, hogy bizonyítsa a védjegy szerzett megkülönböztetőképességét és azt, hogy nem generikus. Ezt az állítást a Negyedik Kerület Fellebbezési Bírósága megerősítette. Az SC döntése szintén kedvező volt a Booking számára, mert elismerte, hogy a „booking.com” generikus kifejezés utalással kapcsolatos szolgáltatásokra alkalmazható.

Az a kérdés, hogy a „booking.com” generikus kifejezés-e, attól függ, hogy egészében tekintve a védjegy általánosan jelöl-e utazási szolgáltatásokat a fogyasztók számára. Az SC a nemrég elhunyt *Ginsburg* bírónő elnöklésével megerősítette az elsőfokú bíróság döntését, megállapítva, hogy egy generic.com védjegy csak akkor generikus, ha a fogyasztók elméjében is az. Ebben az esetben „a fogyasztók nem gondolják, hogy a 'booking.com' egy osztályként jelöl online szállodafoglalási szolgáltatásokat”. Ezért nincs akadálya a védjegy lajstromozásának.

A bíróság elfogadta a kerületi bíróság azon megállapítását, hogy „a fogyasztók nem úgy érzik a „booking.com kifejezést, hogy az egy 'genus'-ra vonatkozik, hanem azt inkább deskriptívnek tekintik, vagyis inkább olyan szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek maguk-

---

* DANUBIA Szabadalmi és Jogi Iroda.

ban foglalják az ilyen doménnév alatt elérhető helyfoglalást (booking), amit bizonyít, hogy a fogyasztók az ilyen weboldalakra mint „helyfoglalási helyekre” utalnak.

Továbbá az SC elutasította az USPTO-nak azt az érvét, hogy önmagából értetődik a „generic.com” védjegyek lajstromozásának a tilalma, mert ez eszköz a versenyhátrány meggátolására.

B) A *Tiffany and Company* (Tiffany) a finom ékszerek nagybani előállítója, ideértve a gyémánt jegygyűrűket is. Saját nevével számos védjegyet lajstromoztatott. A tizenkilencedik században a Tiffany kifejlesztett és árusított egy hatágú gyémántgyűrűt, amelyre a TIFFANY védjegyet lajstromoztatta. Azóta számos hirdetés, szótár, kereskedelmi publikáció és egyéb dokumentum utalt az ilyen stílusú gyémántfoglatokra mint „Tiffany-foglatra”.

A *Costco Wholesale Corporation* (Costco) jegygyűrűket árusít különböző stílusú foglatokkal, így tokos (bezel), katedrális- és ún. Tiffany-foglatlaltal. A „Tiffany” szót eladáskor csupán arra használják, hogy a gyűrűt egy egyedi stílussal azonosítsák.

A Tiffany védjegybitorlásért és hamisításért per indított a Costco ellen. A Manhattan Kerületi Bíróság (New York Country Court Manhattan) a Tiffany javára döntött, és 21 millió USD kártérítés fizetésére kötelezte a Costcót, amely fellebbezett a döntés ellen, és szóbeli tárgyalást kért.

A Tiffany azt állította, hogy a „Tiffany” szót nem kísérte az „elrendezés”, „stílus” vagy „készlet” szó. A Tiffany a Costco fogyasztóit is ellenőrizte, és megállapította, hogy 3000 fogyasztó közül 6 tévesztette össze a Costco gyűrűt a Tiffany gyűrűivel. A bíróság azonban ezt a mintavételt az összetévesztés minimális bizonyítékának tekintette.

A Costco azzal érvelt, hogy bár a „Tiffany” egy márkanév, a szót széles körben használt foglatos gyűrűk egy sajátos stílusával is társítják. E gyűrűk gyártójának a nevét egyértelműen említik. A Costco azt állította, hogy valószínűtlen a fogyasztók megtévesztése, és még ha ez megtörtént is, a védjegy törvény (Lanham Act) alapján jogosult volt a kifejezést „csak jóhiszeműen” használni gyűrűi stílusának leírására.

Az eldöntendő kérdés itt az volt, hogy a Costco jóhiszeműen járt-e el, vagy pedig a védjegyet csak arra használta, hogy kiaknázza a régebbi versenytárs goodwilljét és hírnevét azzal a szándékkal, hogy a fogyasztók körében zavart keltsen a termékek eredetével kapcsolatban. A Costco érvelése szerint a fogyasztóknak az a köre, amely drága gyémántgyűrűket vásárol, miként a Tiffany vevői, eléggé kifinomult ízlésű ahhoz, hogy megértse a különbséget egy közönséges eladási tétel és egy olyan védjegyzett tétel között, amely jellegzetes színű és tervezésű dobozokba van csomagolva. A Costco elegendő bizonyítékot nyújtott be arra, hogy a „Tiffany” szónak leíró a jelentése függetlenül a Tiffany márkajelzésétől, és ezzel a leíró jelentéssel a fogyasztók figyelmét kívánta felhívni értékesítési helyeinek látványával.

A Szövetségi Szabadalmi Fellebbezési Bíróság (US Court of Customs and Patent Appeals) hatályon kívül helyezte a kerületi bíróság döntését, és az ügyet – a Costco kérésének megfelelően – tárgyalásra utalta.

C) Az USPTO Védjegyfellebbezési Tanácsa nemrég megerősítette azt a hivatali döntést, amely nem engedélyezte a „kenderolaj- (hemp oil) kivonat étkezés- és táplálkozáskiegészítők lényeges alkotórészeként” megjelölés lajstromozását.

Döntésében az USPTO azzal érvelt, hogy a bejelentő áruai, amelyek kannabidiolt (CBD) tartalmaztak, törvénysértők voltak, különösen a szövetségi élelmiszer-, gyógyszer- és kozmetikumtörvény (Food, Drug and Cosmetics Act, FDCA) és az ellenőrzött anyagok törvénye (Controlled Substances Act, CSA) alapján. A CW védjegy szabványos betűkkel írva arra szolgálna, hogy azonosítsa a bejelentő CW HEMP márkanevét az áruk forrásaként.

Az FDCA tiltja, hogy bármilyen élelmiszer kereskedelmi forgalomba jusson gyógyszer vagy biológiai anyag hozzáadásával, ha olyan lényeges klinikai kutatás tárgya, amelyet nyilvánosságra hoztak. Az étrendkiegésítő – és a CW kenderolajokat ilyenként hirdették – e törvény hatálya alá eső élelmiszerek. A kenderrendelet szerint a törvényesen termesztett kender azonban törvénytelennek minősül, ha megállapítják, hogy használata sérti az FDCA-t vagy egy másik szövetségi törvényt. Más szavakkal, a CBD használata élelmiszerekben vagy étrend-kiegészítőkből törvénytelennek minősül az FDCA alapján mindaddig, amíg a CBD klinikai vizsgálat tárgyát képezi, függetlenül attól, hogy a kender a CSA kivétele alapján (lásd alább) törvényesen termesztették. A törvénytelen használat hatálytalanítja a törvényes termesztést.

A CW védjegyet a bejelentő kenderkivonatot tartalmazó palackokon kívánta elhelyezni. A kenderkivonatot mint „a szellemi és testi jóllétet elősegítő” étrendkiegésítőt többféle ízzel ajánlották italok adalékaként. A TTAB szerint az áruk törvénytelenége jellegük és étrendkiegésítőként szándékolt felhasználásuk következménye volt.

A CSA a marihuánát „a *Cannabis sativa L* növény valamennyi részeként I. osztályú ellenőrzött anyagként” említi. A 2014. évi mezőgazdasági törvény, amelyet 2018-ban tágabb hatókörűvé tettek, „ipari kenderkivételt” hozott létre a CSA marihuana tiltásában. Ez a rendelkezés lehetővé teszi a *Cannabis sativa L* növény termesztését 0,3%-nál kisebb tetrahidrokannabinol- (THC) koncentrációval bizonyos kutatási célokra, amit állami törvény engedélyez. A rendelet megengedi ipari kender termesztését, de nem véd egyéb szövetségi törvény megsértése ellen, vagyis nem engedélyezi ennek a kendernek termesztés utáni törvénytelen felhasználását

Az USPTO-nál jelenleg számos védjegybejelentés van függőben az 5. áruosztályban, amely felöleli a CBD-vonatkozású árukat tartalmazó étrendkiegésítőket és gyógyszereket. Utóbbiak lajstromozását a TTAB-döntés alapján most valószínűleg meg fogják tagadni. Ennek megfelelően a szövetségi törvény ilyen vonatkozású rendelkezését az elővizsgálónak figyelembe kell vennie a védjegybejelentések elbírálásánál. Emellett, bár CBD-vonatkozású termékekre valószínűleg nem lehet védjegyoltalmat kapni, még mindig van lehetőség védjegy lajstromoztatására szokásjog alapján az Egyesült Államok különböző államaiban.

Benelux államok

Az alábbiakban azt a kérdést tárgyaljuk, hogy a MEDQ név bitorolja-e a jól ismert MEDIQ nevet. Az utóbbi nevű vállalat orvosi készülékeket forgalmaz, és emellett tanácsadási szolgáltatásokat nyújt pácienseknek és kórházaknak. A MEDQ védjegyet lajstromoztatni kívánó, hasonló nevű vállalat orvosi készülékeket előállító vállalatoknak ad tanácsot.

Az ábrás MEDIQ védjegyet az 1. ábrán, a MEDQ védjegyet 2. ábrán mutatjuk be.

1. ábra

2. ábra

A Mediq a Hágai Bíróságnál indított keresetet azon az alapon, hogy korábban lajstromozott, jól ismert védjegyét bitorolja a MedQ védjegye.

Vizsgáljuk a kérdést először kívülállóként.

Vizuális szempontból a MEDIQ és a MEDQ szóvédjegy csupán egy betűben különbözik, ezért ebből a szempontból nagyon hasonlóknak minősíthetők, ami kedvezően támasztja alá a bitorlási keresetet.

Hangzási szempontból más a helyzet. A MEDQ jelzést a hollandok valószínűleg „Metkju”-nak ejtik, míg a MEDIQ szót „Mediek”-nek. A két név tehát kiejtésben különbözik.

Megkülönböztetőképesség szempontjából a Benelux államokban a MEDIQ védjegy mintegy 10 éve jól ismert, és a szó végén levő Q betű is meglepő. Az erős megkülönböztetőképesség is kedvező a bitorlási kereset szempontjából.

A ügyben a Hágai Bíróság 2020. május 20-án hozott döntést, amely elutasítja a felperes keresetét. A bíróság a kiejtésben levő különbséget nagyon döntőnek ítélte. Emellett a két vállalat tevékenységét sem találta hasonlóknak, megállapítva, hogy a Mediq a páciensekre összpontosít, míg a Medq vállalatoknak ad tanácsot, vagyis a bíróság szerint a két vállalat nem versenytárs. Azonban még ha a két vállalat hasonló szolgáltatást nyújtana is, a bíróság szerint akkor sem lehetne szó bitorlásról a kiejtési különbségek miatt.

A hangzási különbség tehát a bíróság döntése szerint mindenképpen kizárja a bitorlást.

Egyesült Királyság

A) Az angol Szabadalmi Bíróság (Patents Court) részéről egy gyógyszerügyben tartott tárgyaláson Marcus Smith bíró elutasított egy ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmet. A döntés kivételt jelent az ökölszabály alól, amely szerint egy generikus belépő eltiltást várhat, ha nem „tisztítja meg az utat”.

A vizsgált döntés a *Neurim Pharmaceuticals (1991) Limited* (Neurim) és *Flynn Pharma Limited v. Generics UK Limited*- (kereskedelmi neve: *Mylan*) ügyre vonatkozik, amelynek tárgya melatonin felszabadítása az alvás helyreállító minőségének javítására elsődleges álmatlanságban szenvedő páciensekben, amely álmatlanságra a nem erősítő alvás jellemző. A Neurim az eredeti terméket *CIRCADIN* márkanévvel forgalmazza. Újabban a Neurim kifejlesztette a nyújtott felszabadulású melatonin egy gyermekgyógyászati változatát, amelynek *SLENYTO* a márkanéve.

A Neurim rendelkezik egy második gyógyászati alkalmazásra vonatkozó szabadalommal is, amely a terméket védi. A szabadalmi bejelentést 2002. augusztus 12-én nyújtotta be, és 2001. augusztus 14-i elsőbbséget igényelt hozzá. A szabadalom, ha nem semmisítik meg korábban, 2022. augusztus 12-én jár le, vagyis mintegy két év és három hónappal a közbenső intézkedés időpontja után. A szabadalmat az Európai Szabadalmi Hivatal (ESZH, European Patent Office, EPO) 2017. májusban engedélyezte. A Mylan ez ellen felszólalt az ESZH-nál, és az ESZH Felszólalási Tanácsa 2019. novemberben megvonta a szabadalmat. Ez ellen a döntés ellen a Neurim az ESZH-nál fellebbezett, és a műszaki fellebbezési tanács a szabadalom lejárataig nem fog döntést hozni az ügyben.

A *CIRCADIN* címkéje azt jelzi, hogy a gyógyszer elsődleges álmatlanság rövid időtartamú kezelésére szolgál 55 éves vagy idősebb korú pácienseknél. A *CIRCADIN*-t azonban gyakran használják „címkén kívül” álmatlanság kezelésére 55 évnél fiatalabb páciensek. Néha használják álmatlanságtól eltérő tünetek kezelésére is.

A második gyógyászati indikációs szabadalom általánosan védi az álmatlanság kezelésére történő felhasználást. Ezért a szabadalom a címkénél tágabb oltalmi körű, és nem tartalmaz korbelt korlátozást, mert egyaránt fedi a *CIRCADIN* címkén kívüli és azon belüli használatát álmatlanság kezelésére.

A Mylan 2019. decemberben kapott forgalmazási engedélyt, és a *CIRCADIN* egy generikus változatának mielőbbi forgalmazását tervezte. Az ideiglenes intézkedés idején „meglehetősen közeli” időtartamban szándékozott a gyógyszert forgalomba hozni, azonban tervei ezen túlmenően bizalmasak voltak.

Ezen az alapon indított pert bitorlásért a Neurim és licencvevője (Flynn) a Mylan ellen, amely érvénytelenség alapján ellenkeresetet nyújtott be. Az év utolsó negyedében várható a bírósági tárgyalás, és a Neurim azt megelőzően kért ideiglenes intézkedést a függőben levő kérelemben.

Annak eldöntésekor, hogy helyt adjon-e az ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, Smith bíró a ma már hagyományosnak tekinthető *American Cyanamid*-próbaéhoz fordult:

1. Komoly kérdésben (vagyis bitorlásban) kell-e dönten?
2. Kártérítés megítélése megfelelő orvoslás lenne?
3. Mi lenne az „érdekek egyensúlya”, ha mindkét fél kapna ilyen rendelkezést (más szavakkal: hol van az egyensúly)?
4. Vannak különleges tényezők?

Gyógyszerszabaddalmi ügyekben a próba a következő:

1. Fontos kérdést kell eldönteni (kivéve, ha az igény haszontalan).
2. A kártérítés egyik fél számára sem megfelelő:
  - a) a szabadalmas visszafordíthatatlan árcsökkenést szenved;
  - b) a generikus vállalat elveszíti az első generikus piacra lépésből származó, meghatározhatatlan előnyét.
3. Minthogy a kártérítés semmiképpen sem kielégítő, az, ha a generikus vállalat elmulasztja „szabaddá tenni az utat”, a mérleget a szabadalmas javára billenti.

Az ideiglenes intézkedésre vonatkozó kérelmeket a gyógyszerek területén ritkán utasították vissza.

Smith bíró a próbát az ügyre alkalmazva a következő megállapításokat tette:

1. A kérdést komolynak ítélte.
2. Ezt a kérdést részletesen elemezte, és megállapította, hogy a Neurimnak és Flynn-nek okozott kár visszaszerezhetetlen, ezért a kérelem teljesíthető.
3. Smith bíró nem tekintette a próbának ezt a részét lényegesnek a Neurim kérelmének megadása szempontjából, mert megbukott a próba 2. ágán. A bíró azt sem tekintette komoly hibának, hogy a Mylan elmulasztotta „az út megtisztítását” (bár azon a véleményen volt, hogy a szabadalom központi megvonása az ESZH által nem elegendő az Egyesült Királyságban „az út megtisztításához”).
4. A bíró figyelembe vette, hogy bármilyen ideiglenes intézkedés ártana a közegészségügynek.

Mindezek alapján a bíró egyik fél számára sem rendelt el ideiglenes intézkedést.

B) Az Egyesült Királyság Szellemitulajdon-védelmi Hivatala (UK Intellectual Property Office, UKIPO) megbízta a Cardiffi Egyetemet olyan kutatás lefolytatásával, amelynek célja annak megértése, hogyan oldható meg, továbbá milyen műszaki bonyodalmakkal és hatékonysággal jár a mesterséges intelligencia (artificial intelligence, AI) felhasználása szabadalmi bejelentések újdonságvizsgálatára.

A kutatás megállapította, hogy jelenleg az eleve hozzáférhető AI-algoritmusok egyike sem képes önmagában biztosítani a technika állása feltárásának valamennyi szempontját. A tanulmány azonban bebizonyította, hogy a technika különböző állásait kutató AI-algoritmusok felhasználhatók a legközelebbi technika állásához tartozó dokumentumok keresésére, a vonatkozó dokumentumok besorolására, szinonimák és osztályozások javasolására, a feltárt dokumentumok/fogalmak csoportosítására és képszerű megjelenítésére, ezzel segítve a szabadalmi elővizsgálókat. Az ilyen algoritmusok arra is képesek, hogy támogassák az elővizsgálót a rengeteg szabadalmi adat átnézésében. Gyakorlott szabadalmi ügyvivők által végzett kísérletek hangsúlyosan javasolták, hogy AI-technikák alkalmazása dokumentumok rangsorolására és visszakeresésére csökkentheti a technika állásához tar-

tozó dokumentumok kutatásához szükséges időt és költséget, különösen nagyszámú feltárt szabadalom átvizsgálása esetén.

Jelenleg az elővizsgálók a publikált szabadalmi bejelentéseket kézzel osztályozzák műszaki területekre, azonban a kutatás megállapította, hogy egy önműködő osztályozási feladat nagyon nagy pontosságú osztályozást eredményezhet.

A kutatás bebizonyította, hogy az AI képes a jövőben segíteni a szabadalmi elővizsgálókat a technika állásának feltárási folyamatában. Az AI által segített kutatáshoz azonban valószínűleg szükség lesz humán szabadalmi elővizsgálókra ahhoz, hogy megszövegezzék a kutatási jelentéseket, ami a technika állását kutató folyamat egyik legfontosabb és mélyreható tudást igénylő része. A kutatási jelentés összeállítása a konkrét tárgy és a szabadalmi bejelentés lehetséges újdonságának pontos megértését kívánja.

A kutatás bebizonyította, hogy lehetőségek vannak a technika állását feltáró jelenlegi eljárás javítására AI-alapú új eszközök kifejlesztése által ábrás szabadalmak felkutatásához, kellő részletességű bizonyítékok képzéséhez, kétértelműségek észrevételéhez, ellentmondások megtalálásához és dokumentumok közötti viszonyok láthatóvá tételéhez.

Ezeknek az AI-algoritmuskoknak a kísérleti eredményei magasabb „találati arányt” eredményeztek, mint amelyet a szabadalmi elővizsgálók érnek el jelenlegi kutatási eszközeikkel, ami azt bizonyítja, hogy az AI-eszközök a jövőben képesek lehetnek segíteni a szabadalmi elővizsgálókat a technika állását feltáró eljárásban. Szélesebb körű és szigorúbb próbát igénylő további munkára van azonban szükség, amelyet szabadalmak nagyobb gyűjteményeivel és több szabadalmi elővizsgálóval végeznek különböző műszaki területek szélesebb körén belül, valamint élvonalbeli kutatásra olyan új algoritmusok kifejlesztéséhez, amelyek rugalmas feltáró stratégiákat és dinamikus, ismétlődő kutatási eljárást tesznek lehetővé.

C) A *Jaguar Land Rover* (Jaguar) 2016-ban két alakvédelem-bejelentést nyújtott be az UKIPO-nál, hogy oltalmat kapjon a LAND ROVER DEFENDER 90 és a LAND ROVER DEFENDER 10 típusok alakjára. A bejelentések ellen felszólalt az *Ineos Industries Holdings Limited* (Ineos), de azokat az UKIPO elutasította.

Az UKIPO eredetileg azon az alapon utasította el a bejelentéseket, hogy a Jaguar nem kaphat oltalmat az eredeti DEFENDER körvonalára és tervezési részleteire. Ez nem gátolta a Jaguart abban, hogy a döntést megfellebbezze. A fellebbezési tárgyalást vezető tisztviselő azonban megállapította, hogy az alak nélküli a benne rejlő megkülönböztetőképességet. Az *Ineos*, amely új Grenadier modelljének (ez részletekben különbözik, azonban egyéb részeken hasonló) gyártását tervezte, a következő évben folytathatja gépkocsijának piacra vitelét.

Az UKIPO-nak ez a döntése is mutatja, hogy az Egyesült Királyságban alakjellemzőket még mindig nehéz lajstromoztatni. Itt hivatkozunk az alábbi két sikertelen, de jól ismert, alakra vonatkozó védjegybejelentésre: a London Taxi Társaság fekete taxija és a Nestlé négy ujj alakú Kit Kat-jára. Ezekkel a bejelentésekkel kapcsolatban az okoz problémát, hogy a hivatal

meg kellene győzni arról, miszerint a védjegyek bennük rejlő megkülönböztetőképességre tettek szert. Ezt könnyebb mondani, mint megtenni, amit a fenti fellebbezési döntés is mutat.

Az Európai Parlament Jogügyi Bizottsága

Az Európai Parlament Jogügyi Bizottsága 2020. április 24-én publikált egy jelentéstervezetet a mesterséges intelligenciával kapcsolatos technológiák fejlesztéséről. A tervezetet a bizottság tagjai 2020. május 12-én tárgyalták meg, majd feltehetőleg elküldték a bíróságoknak és a tagállamoknak.

A jelentéstervezet általános hangneme kedvező az AI-technológiákra vonatkozó szellemi tulajdoni jogokra nézve. A tervezet elismeri, hogy a szellemi tulajdon célja elősegíteni az innovációt, a kreativitást, valamint a tudáshoz és információhoz való hozzájutást.

A jelentés közvetlen célja, hogy a szellemitulajdon-jogok egyetemes oltalmát biztosítsa az Európai Unióban annak érdekében, hogy elősegítse az európai polgárok jólétét, az EU-t az AI-technológiák területén a világ vezetőjévé tegye, az AI-t olyan eszközzé tegye, amely az embereket és a közjót szolgálja, nemzetközi szinten a törvénykezés mércéje legyen, és elősegítse a közbiztonságot.

A jelentés az AI-gépek jogi személyisége ellen érvel. Úgy tűnik, hogy a Jogügyi Bizottság az utóbbi néhány évben megváltoztatta álláspontját, mert korábban kiadott egy olyan jelentést, amely azt állította, hogy el kell ismerni az AI-gépek jogi személyiségét.

A jelentés szerint szükség van az AI olyan meghatározására, amely műszakilag semleges, és elég rugalmas ahhoz, hogy megfeleljen a jövő technológiájának. Az AI definíciójának kérdése nehézségekbe ütközik, mert a tudósok még nem fejlesztettek ki egy elfogadott meghatározást, és inkább azt gondolják, hogy az AI egy tanulmányozási terület vagy egy ága a számítógép-tudománynak. Így a jelentés nem ad meghatározást, mert csak azt említi, hogy a definíciónak technológiai szempontból semlegesnek kell lennie. Másrészt a jelentés szerint elsőbbséget kell adni a szektorok szerinti értékelésnek azokon a területeken, ahol AI-technológiákat alkalmaznak.

A jelentés nem képzel változást az AI-technológiák európai szabadalmazhatósága területén, mert megállapítja, hogy elfogadható az Európai Szabadalmi Egyezmény jelenlegi állásfoglalása, amely szerint egy AI-technológia akkor szabadalmazható, ha egy műszaki feladatot old meg műszaki módszerrel új és feltalálói tevékenység alapján.

Jelenleg csak akkor lehet szabadalmi oltalmat kapni AI-gépek által alkotott találmányokra, ha a bejelentési iratokban humán feltaláló van megadva. A jelentéstervezet nem tárgyalja részletesen az AI-gépek által létrehozott találmányok oltalmának hiányát. A tervezet azonban „vitattot kérdésként” említi az AI-gépek által létrehozott szellemitulajdon-jogok birtoklásának kérdését, és az AI-gépek által létrehozott ipari alkotások oltalmának problémáját „felvetett kérdésként” tárgyalja. A tervezetben egy olyan állítás is szerepel, hogy „figyelmet

kell szentelni az AI által létrehozott műszaki alkotások oltalmának, hogy bátorítsák ezt az alkotási formát”.

Úgy tűnik, hogy a jelentéstervezet előnyben részesíti azt a megoldást, hogy az AI-gépek által létrehozott, szerzői joggal védett művészeti munkák birtoklását át kell ruházni arra a személyre, aki törvényesen készít és publikál egy munkát, feltéve, hogy a technológia tervezője nem kimondottan tartotta fenn a jogot magának arra, hogy a munkát használja.

A jelentéstervezet megállapítja, hogy „az AI-technológia használata a szellemi tulajdon-jogok engedélyezése vonatkozásában nem lehet emberi megerősítés helyettesítője”. Ennek kimondása után a jelentés elismeri, hogy az AI-eszközöket egyre szélesebb körben használják európai jogalkotó szervezetek költségcsökkentésre és minőségjavításra.

A jelentéstervezet leszögezi, hogy „az AI-technológia használata nem helyettesítheti a humán igazolást szellemi tulajdon-jogok bitorlásának meghatározásakor”. Ezért úgy tűnik, hogy a jelentés valószínűnek tartja, miszerint Európában a szellemi tulajdon-jogok területén működő bírók használni fogják az AI-eszközöket.

A jelentéstervezetben tárgyaltaak közül talán a legfontosabb az adatok kérdése, amely a legnagyobb mértékű változáson fog átmenni. Az irányelv megemlíti az adatbázis-irányelv lehetséges felülvizsgálatát és az európai adatstratégia értékelését.

Európai Szabadalmi Hivatal

A) Az Európai Szabadalmi Hivatal a 2020. július 10-ével kezdődő héten tartotta videokonferencia útján ezredik szóbeli elővizsgálati tárgyalását a 2020. év kezdete óta. Ez a szám jóval meghaladja az előző évben videokonferencia útján tartott összes szóbeli tárgyalás számát, amely 667 volt. Az idei rekordszámú növekedés tükrözi a hivatal gyakorlatában végrehajtott fontos változásokat, amelyeket 2020. áprilisban vezettek be, azt tervezve, hogy az összes szóbeli elővizsgálati tárgyalást videokonferenciával tartják, kivéve, ha komoly okok szólnának ez ellen.

A videokonferenciák útján lefolytatott szóbeli elővizsgálati tárgyalások számának lényeges növekedése mellett 2020 májusa óta már több mint 50 felszólalási tárgyalást is videokonferenciával oldottak meg, és további 50 ilyen konferencia lefolytatását is tervbe vették.

António Campinos, az ESZH elnöke a bejelentőkkel és a felszólalókkal folytatott párbeszéd javítását és az ennek útjában álló akadályok leküzdését, valamint az elővizsgálati eredmények megjósolhatóságának, időszerűségének és minőségének további javítását ígérte. Ennek az ígéretnek a megvalósításához nagymértékben hozzájárul a videokonferenciás szolgáltatások körének kiterjesztése.

Az ESZH 1998-ban tartott először szóbeli elővizsgálati tárgyalást. A világiárvány azonban megszakította az üzleti utazásokat és ezzel együtt a személyes szóbeli tárgyalásokat, amire a hivatal azzal válaszolt, hogy infrastruktúrájában jelentős javításokat vezetett be annak érdekében, hogy széles körben tegye lehetővé a szóbeli elővizsgálati tárgyalások videokonferen-

cia útján való lefolytatását, és hogy támogassa a felszólalási eljárások hasonló módon való lefolytatására vonatkozó kísérleti tervet. A hivatal vezetője azt várja, hogy az infrastruktúra javításával és a személyi állomány továbbképzésével lehetővé válik még ebben az évben további 2000 szóbeli tárgyalás videokonferencia útján való lefolytatása.

Az ESZH vezetését nagymértékben támogatja a szabadalmi szakma pozitív válasza a folyó év áprilisban bevezetett változásokra. A bejelentők és a képviselők támogatták a lehetőségeket a szóbeli tárgyalások videokonferencián való lefolytatására, és visszajelzéseik továbbra is segítik a hivatalt a videokonferenciák körének bővítésében.

Az ESZH elkötelezett marad amellett, hogy átlátható, tisztességes és hatékony, olcsó és környezetbarát szóbeli tárgyalások lefolytatását videokonferencián tegye lehetővé, és azt kéri, hogy az ügyfelek ehhez nyújtsanak segítséget saját eszközeik videokonferenciákhoz való alkalmassá tételével. A videokonferencia újan lefolytatott szóbeli tárgyalásokról a felszólalási osztály tagjai részére tanfolyamokat indított egy e-tanulási központban.

Itt említjük meg azt is, hogy az ESZH közleményt adott ki arról, miszerint a bejelentők késedelmi díj fizetésének kötelezettsége nélkül elhalaszthatták a folyó év július 1. és augusztus 31. között esedékes fenntartási díjak fizetését.

B) A svájci *Swiss Reinsurance Company Ltd* (Swiss Re) időjárás-előrejelzésre vonatkozó szabadalmi bejelentést nyújtott be az Európai Szabadalmi Hivatalnál, amelyet azonban az elutasított azzal az indokolással, hogy az időjárási adatok modellezése nem szabadalmazható találmány, az időjárás javított megértése inkább egy tudományos elmélet.

A Swiss Re találmánya valójában lehetővé tenné egyrészt az időjárás-előrejelzés javítását múltbeli időjárási adatok elemzése révén, másrészt azt, hogy megjósolják egy időjárás alapú strukturált pénzügyi termék értékét.

A modellezés és az utánzás elvileg oltalmazható szabadalommal, azonban számítási modellek és algoritmusok nem könnyen szabadalmazhatók, és ez érvényes a gépi tanulásra (machine learning) is. Ennek oka, hogy a matematikai módszerek az Európai Szabadalmi Egyezmény (ESZE) 52. cikke alapján ki vannak zárva a szabadalmazhatóságból, kivéve ha műszaki jellegűek, és műszaki hatást hoznak létre. Egy általános műszaki cél, így „egy műszaki rendszer ellenőrzése” azonban nem elegendő.

A szabadalmazhatóságot könnyebben el lehet érni számítógéppel kivitelezett találmányok esetén, különösen számítógép által segített szimulációs módszerekkel. Az 52. cikk értelmezése szerint a számítógéppel megvalósított szimulációs módszerek konkrét műszaki alkalmazásait találmányoknak kell tekinteni még akkor is, ha matematikai képleteket tartalmaznak – az ESZH fellebbezési tanácsa már 2006-ban így döntött (T 1227/05).

Az ESZH azonban mint nem műszaki jellegűt elutasította a Swiss Re időjárás-előrejelzést javító szabadalmi bejelentését.

E döntés ellen a Swiss Re fellebbezést nyújtott be, azzal érvelve, hogy egy időjárás-előrejelző rendszer – például szenzorok konkrét időjárási adatok mérésére, vagy az, ha javítják az

időjárás-előrejelzési adatokat számítással és további számítógépes feldolgozással – műszaki jellegű.

Bár az ESZH fellebbezési tanácsa egyetértett a bejelentővel abban, hogy egy időjárás-előrejelzési rendszer lehetne műszaki, azonban nem értett egyet a bejelentőnek azzal az érvelésével, hogy a bejelentés szerinti időjárás-előrejelző rendszer műszaki lehet. Az időjárás-adatok méréseket képviselnek a fizikai világról, és ezért is műszaki jellegűek lehetnek – fejtette ki a fellebbezési tanács.

Ilyen szövegösszefüggésben a tanács a T 2079/10 sz., 2018. évi döntésre is utalt (amely egyébként a Swiss Re bejelentése), amelyben feltételezték, hogy fizikai paraméterek műszaki adatokat képeznek. A riasztórendszereknek ebben az esetben a fellebbezési tanács megállapította, hogy egy olyan rácsalapú szerkezet, amely térbeli vagy földrajzi elhelyezéseket, továbbá szenzorok és riasztórendszerek közötti megfontolásokat igényel, semmiképpen nem tekinthető tisztán üzleti alapú eljárásnak. Minthogy igényelték fizikai mérések feljegyzését is szenzorok segítségével, az eljárásnak mint egésznek műszaki jellege volt.

A jelen ügyben azonban az a fő kérdés, hogy műszaki-e bizonyos időjárás-előrejelzési adatok pontosságának a javítása. A tanács tagadta ezt, és az ilyenfajta modellezést inkább egy tudományos elmélet felfedezésének tekintette, ami az ESZE 52(2)(a) cikke szerint ki van zárva a szabadalmazhatóságból. Ennek oka, hogy az „időjárás” nem egy műszaki rendszer, amelyet javítás céljából fejleszteni vagy akár szimulálni lehet.

Az adatok javítása ebben az esetben inkább egy tudományos elméletet alkalmazó modell változtatása, ami nem kölcsönöz műszaki jelleget – határozott a fellebbezési tanács. Az időjárás modellezése múltbeli referenciaadatok alapján az időjárás megértésének javítását és ennek eredményeként az időjárás-előrejelzés javítását célozza.

A tanács szerint az a tárgyilagos műszaki probléma, hogy hogyan kell megvalósítani számítógéprendszeren egy nem műszaki eljárást időjárástól függő pénzügyi termékek értékének megjósolására. Az is törvényes volt, hogy a találmány nem műszaki szempontjait és vonásait beiktatták a műszaki probléma kialakításába. A megvalósítás műszaki jellemzői azonban közvetlenül származnak a nem műszaki fogalom követelmény-előírásaiból.

Különösen nem ad műszaki hatást vagy célt egy ilyen javítás magában a mérés technológiában, hanem inkább a feldolgozási adatokban üzleti célokra, nevezetesen a pénzügyi termék értékének meghatározásában.

A Swiss Re azzal is érvelt, hogy a találmány önműködően kapcsol strukturált pénzügyi termékeket időjárásra alapuló mérési adatokkal, ezzel többszörös műszaki hatást hozva létre. A fellebbezési tanács ezzel részben egyetértett. Döntése szerint valójában műszaki kölcsönhatást értek el a pénzügyi termékek és a „való világ” között. Ellentétben a vizsgálati osztály véleményével, a szabadalmi igénypont szerinti eljárás műszaki lépéseket foglalt magában, például egy referenciaérték generálását a pénzügyi termék strukturális paraméterei alapján. Az ilyen lépések műszakiak, mert egy szakember processzor alapú rendszer nélkül nem lenne képes megvalósítani őket a meghatározott sorrendben.

A pénzügyi termék paraméterei azonban nem befolyásolják az időjárásmérések vagy az időjáráson alapuló mérések minőségét. A pénzügyi termék értéke természeténél fogva függ az időjárásadatoktól, de ez fordítottan nem érvényes. Ezért nincs műszaki reciprocitási hatás.

A tanács teljes terjedelmében elutasította Swiss Re fellebbezését (T 1798/13). Az időjárás-előrejelzés találmány szerinti javítása nem szabadalmazható, mert az ESZE 56. cikke szerint nem alapszik feltalálói tevékenységen.

Az Európai Unió Bírósága (Court of Justice of the European Union, CJEU)

A) A bírósági gyakorlatban állandóan újra felmerülő kérdés, hogy a hirdetési szlogenek vagy jelszavak milyen előfeltételek mellett felelnek meg a védjegyjogi oltalomnak. Éppen mostanában foglalkozott a Német Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht, BPG), a Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) és végül az EU Bírósága is azzal a kérdéssel, hogy a DARFERDAS? megjelölés ruházati cikkek esetén kielégítő megkülönböztetőképeséggel rendelkezik-e a védjegytvörvény 8(2) cikkének első bekezdése értelmében.

Míg korábban az áruk és szolgáltatások jellemzése szlogenekkel még szokatlan volt és kivételt képezett, ma már általánosan megszokott és a gyakorlatban használt. Hirdetési szlogenekre és jelszavakra a lajstromozhatóság vizsgálatánál ugyanazok a feltételek érvényesek, mint a „rendes” szóvédjegyek esetén. Ugyanakkor vannak sajátosságok, amelyek révén a védjegyképeség vizsgálatakor különböznek a „rendes” szóvédjegyektől. A hirdetési szlogenek nem csupán eredetfunkciót, hanem hirdetési funkciót is gyakorolnak, amit figyelembe kell venni a megkülönböztetőképeség vizsgálatakor. Mindazonáltal a hirdetési funkció jelenléte nem kötelezően zárja ki az eredetfunkció egyidejű jelenlétét. Amennyiben a hirdetési szlogennek kijelentéstartalma is van, amely túlmutat a tiszta hirdetési célokon, alapvetően semmi sem szól az ellen, hogy elismerjék megkülönböztetőképeségét. Annak eldöntésekor, hogy a hirdetési funkció mellett eredetfunkció is adva van-e, a szlogen eredetiségét, a szórend eredetiségét vagy akár azok értelmezésének szükségességét is figyelembe lehet venni.

Ezeken túlmenően a megkülönböztetőképeség meghatározásánál mértékadó a védjegy vagy a szlogen alkalmazási formája. Annak a kérdésnek az eldöntésekor, hogy egy jelzés védjegyként – tehát eredetjelzőként – észlelhető-e, éppen hirdetési szlogenek, kulcsszavak, sőt képvédjegyek esetén is fontos lehet, hogy a jelzés hogyan, illetve hol van elhelyezve az árun. Védjegyként való alkalmazás mellett ugyanis egy szlogen, jelszó vagy kép csak díszítő vagy tisztán hirdetési funkciót is betölthet.

A mértékadó alkalmazási forma kérdése képezte tárgyát a CJEU 2019. szeptember 12-i döntésének is. A CJEU azzal a kérdéssel is foglalkozott, hogy a megkülönböztetőképeség megítélésekor csupán a védjegy valószínű alkalmazását kell-e megítélni, vagy pedig védjegyként való felhasználás szempontjából egyéb jelentős és kézenfekvő lehetőségeket is.

A CJEU döntésének előterében az áll, hogy a Német Szabadalmi és Védjegyhivatal (Deutsches Patent und Markenamt, DPMA) a 25. áruosztályban ruházati termékekre, különösen pólóingekre, cipőkre és fejedőkre bejelentett DARFERDAS? szövédjegyet megkülönböztetőképesség hiánya miatt elutasította. A BPG is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szöveg elhelyezése ruházati cikkek elülső vagy hátsó oldalán felismerhető írásként vagy motívumként a jelzés legvalószínűbb és egyúttal gyakorlatilag a legfontosabb alkalmazási formája. Ilyen alkalmazás esetén az írásmódnak semmilyen megkülönböztetőképessége nincs. A jelzés szintén elképzelhető, de kevésbé valószínű és gyakorlatilag nem fontos, más célú alkalmazását, például ruházati cikkek címkéjén, szintén figyelembe kell venni.

A BGH azon a nézeten volt, hogy akkor kell csupán a jelzés legvalószínűbb alkalmazási formáját tekintetbe venni, ha a jelzés egyéb lehetséges alkalmazási formái gyakorlatilag nem jelentősek vagy nem kézenfekvők. Ezzel szemben az európai gyakorlat a vizsgálatkor mindig szigorú mértéken alapult, úgyhogy a BGH – eltérő felfogása alapján – a CJEU-tól a következő kérdés előzetes eldöntését kérte:

„Van-e egy jelzésnek akkor is megkülönböztetőképessége, ha gyakorlatilag jelentős és kézenfekvő lehetőségek állnak rendelkezésre az áruk vagy szolgáltatások eredetének megjelölésére, de a jelzés alkalmazásának nem a legvalószínűbb formáját használják?”

A CJEU úgy válaszolta meg a kérdést, hogy egy védjegyként bejelentett jelzés megkülönböztetőképességét minden fontos tényt és körülményt figyelembe véve kell vizsgálni, ideértve a bejelentett védjegy valamennyi valószínű alkalmazási módját. Egyéb szempontok hiánya esetén azokat az alkalmazási formákat kell figyelembe venni, amelyek a vonatkozó területen hatásosak és gyakorlatilag jelentősek.

Mostanáig a CJEU a megkülönböztetőképesség vizsgálatának keretében kialakított joggyakorlatában a védjegy legvalószínűbb alkalmazási formáját vette figyelembe. Ennek megfelelően a megkülönböztetőképesség hiányát kellett megállapítani, ha a védjegy legvalószínűbb alkalmazása nem történik védjegyszerűen, még ha gyakorlatilag jelentős és kézenfekvő egyéb védjegyszerű felhasználási lehetőségek állnak is rendelkezésre. Ezt a CJEU most már a 2019. szeptember 12-i döntésében is figyelembe vette, ami megfelel a BGH felfogásának is. Amennyiben tehát a mindenkor vizsgált ágazatban gyakorlatilag több alkalmazási forma jelentős, a megkülönböztetőképesség vizsgálatakor valamennyi különböző alkalmazási formát figyelembe kell venni annak megítélésekor, hogy a vizsgált áruk vagy szolgáltatások átlagos fogyasztója a jelzést a gyártói származás jelzéseként észlelheti-e. A megkülönböztetőképesség vizsgálatakor csupán olyan alkalmazási formákat lehet figyelmen kívül hagyni, amelyek az érintett területen elképzelhetők, azonban gyakorlatilag nem jelentősek, és ezért megjelenésük kevésbé valószínű, kivéve azt az esetet, amikor a bejelentő olyan konkrét támpontokat szolgáltat, amelyek az ő esetében valószínűvé teszik a kérdéses területen szokatlan alkalmazási formát.

Jóllehet döntésével a CJEU alapvetően tisztázta a hirdetési közlemények védjegyként való oltalmazhatóságának kérdését, a DARFERDAS? szlogen kapcsán kifejtett állásfoglalása azt

mutatja, hogy a lajstromozhatóság egyes pontjai a joggyakorlat változásainak vannak kitéve, ami új lehetőségeket nyújthat a védjegyek lajstromozása terén.

B) Az alábbi ügy tárgya a *Sony VITA* védjegye volt, amelynek tényleges használatát a bíróság nem találta elegendőnek, a CJEU mégis megerősítette, mert a közbenső döntés indokolása nem volt kielégítő.

Az uniós *VITA* szóvédjegyet 2005. szeptemberben eredetileg a *Vitakraft-Werke Wührmann & Sohn GmbH & Co. KG* lajstromoztatta, majd a védjegy több átruházás után, 2015. szeptember 15-én a *Sony Computer Entertainment Europe* (Sony) tulajdonába ment át.

2014. június 30-án az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala (European Union Intellectual Property Office, EUIPO) törölte a lajstromból a védjegyet, mert azt a lényeges öt év alatt nem használták. Ezt a döntést az EUIPO Ötödik Fellebbezési Tanácsa 2015. novemberben megerősítette, ami ellen a Sony fellebbezést nyújtott be.

Ezt követően az ügy az EU Törvényszékéhez (General Court of the EU, GC) került, amely a döntést 2017. december 12-én nem kielégítő indokolás miatt teljes terjedelmében hatályon kívül helyezte.

Az EUIPO Fellebbezési Tanácsainak Elnöksége az ügyet a Negyedik Fellebbezési Tanácsnak küldte át, amely 2018. szeptember 10-i döntésében többször utalt az Ötödik Fellebbezési Tanács korábbi megállapításaira.

A Sonynak a *VITA* védjegy tényleges használatát a 2006. október 14-től 2011. október 13-ig tartó lényeges időszakra kellett bizonyítania, azonban a védjegy többszöri átruházása folytán csupán 2011. szeptemberben vált a védjegy tulajdonosává. Ez nehezítette számára, hogy kielégítő bizonyítékot nyújtson be a védjegy használatáról, mert a használat bizonyításának ki kellett terjednie a védjegy korábbi használatának helyére, időtartamára és jellegére is.

A Sony a használatot *PLAYSTATION VITA* játékkal igazolta, amelyet 2012. februárban hozott forgalomba. Ennek az új konzolnak a nevét hivatalosan 2011. júniusban jelentette be, majd 2011. októberben *AQUA VITA* névvel egy interaktív videojátékot is forgalomba hozott, amely ettől az időponttól kezdve online üzleteiben hozzáférhető vált az EU piacán.

A Sony védjegyhatalmatának bizonyítékait sem az Ötödik Fellebbezési Tanács vagy a GC (2017. december 12-i döntésében), sem a Negyedik Fellebbezési Tanács nem tekintette kielégítőnek.

Ebben a védjegyvitában a legfontosabb tényező a GC 2017. december 12-i döntésének indokolása volt, mert ez teljes terjedelmében hatályon kívül helyezte az Ötödik Fellebbezési Tanács korábbi döntését helytelen indokolás miatt. A Sony azzal érvelt, hogy a GC 2017. decemberben elégtelen indokolás alapján helyezte hatályon kívül a tanács korábbi döntését. A Sony erre abban a perben utalt, amelyet a CJEU előtt folytatott a 207/2009 sz. rendelet 65(6) cikkének – most a 2017/1001 sz. rendelet 72(6) cikkének – a megsértése és az indokolásadási kötelezettség megsértése miatt. 2018. szeptember 12-i megtámadott döntésének

indokolásában a Negyedik Fellebbezési Tanács többször utalt az Ötödik Fellebbezési Tanács korábbi döntésére.

A Sony azzal érvelt, hogy a Negyedik Fellebbezési Tanács helytelenül állapította meg, miszerint a GC 2017. decemberben fenntartotta az Ötödik Fellebbezési Tanács bizonyos megállapításait, mert a 2017. decemberi döntés szerint a korábbi döntést teljes terjedelmében meg kellett semmisíteni, mégpedig azon az alapon, hogy az nem tartalmazott indokolást.

A CJEU megerősítette ezt a nézetet, és egyetértett a Sonyval, mert megállapította, hogy a korábbi döntés indokolás hiánya miatti megsemmisítését követően a Negyedik Fellebbezési Tanácsnak új döntést kellett hoznia – azért is, hogy eleget tegyen a 207/2009 sz. rendelet 65(6) cikkében foglalt kötelezettségnek – a védjegyhasználat bizonyítására vonatkozó valamennyi lényeges pont vonatkozásában. A Negyedik Fellebbezési Tanács mindezt elmulasztotta, de részben utalt a korábbi döntések indokolására.

A CJEU megállapította, hogy ha a GC hatálytalanít egy EUIPO-döntést, azok az indokok, amelyek alapján elutasított a felek által felhozott bizonyos érveket, nem bírnak jogi hatállyal. Ennek következtében a jelen ügyben a Negyedik Fellebbezési Tanácsot nem köthették a korábbi döntésnek ezek a szempontjai, és azokat nem is erősíthette meg 2018. szeptemberi döntésében.

A CJEU nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a döntést hatályon kívül helyező ítélet *ex tunc* lép hatályba, és így visszamenőleges hatállyal távolítja el a megsemmisített döntést a jogrendből. Ezért a Negyedik Fellebbezési Tanács megsértette a 207/2009 sz. rendelet 65(6) cikkében foglaltakat, mert nem fogantatosított olyan rendszabályokat, amelyek ahhoz voltak szükségesek, hogy a 65(6) cikk szerint eleget tegyen a 2017. december 12-i döntésnek. Ezzel sértette indokolásadási kötelezettségét.

A CJEU döntése azt bizonyítja, hogy egy meglehetősen gyenge kiindulási helyzet is eredményhez vezethet okos eljárási taktikával.

Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala

A) Az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala Törlési Osztálya nemrég érvénytelennek nyilvánította a MALLE szóvédjegyet, mert a hivatal szerint különösen a német közönség a védjegyet a bejelentés idején a spanyol Baleár-szigetekhez tartozó Mallorca hétköznapi kifejezéseként használta. Ezért az EUIPO szerint a MALLE védjegyet csupán földrajzi hivatkozásként kell érteni, és így nem élvezhet védjegyoltalmat.

a) Az ügy háttere

Egy vállalkozó, akinek több mallorcai üzlete volt, már 2002-ben benyújtott az EUIPO-nál egy kérelmet a MALLE szóvédjegy lajstromozása iránt a 9., 35., 38. és 41. áruosztályban különböző árukra és szolgáltatásokra. A védjegyet 2004-ben lajstromozták.

A következő években a védjegytulajdonos több mint 100 ideiglenes intézkedést kért harmadik felek ellen, akik állítólag bitorolták a MALLE védjegyet, például a „Malle-partik” kifejezés használata miatt.

A védjegytulajdonos által elküldött két utolsó figyelmeztető levél azonban visszafelé sült el. A címzettek ugyanis védekeztek, és az EUIPO-nál a védjegy törlése iránti keresetet nyújtottak be arra hivatkozva, hogy a védjegyet annak idején annak ellenére lajstromozták, hogy léteztek ütköző abszolút elutasítási okok – a védjegy tisztán deszkriptív jellegű és minden megkülönböztető jellegtől mentes volt.

b) A döntés

A törlési osztály helyt adott a törlési keresetnek, és a MALLE védjegyet leíró jellege alapján érvénytelennek nyilvánította anélkül, hogy vizsgálta volna – miként ez rendes körülmények között szükséges –, hogy a védjegy mentes volt-e a minimális mértékű megkülönböztetőképességtől is.

Az EU védjegyrendeletének 7(1)(c) cikke szerint nem lajstromozhatók az olyan védjegyek, amelyek kizárólag földrajzi eredetet megjelölő jelzésekből állnak. Az EUIPO szerint a MALLE védjegy esetében ez volt a helyzet. A kérelmező bizonyította ezt a leíró jelleget 50-nél több, 1998 és 2002 között megjelent újságcikk benyújtásával, amelyek azt mutatták, hogy a „Malle” kifejezést abban az időben mint a Baleár-szigetekhez tartozó Mallorca rokon értelmű szavát használták. Az EUIPO szerint az igényelt áruk és szolgáltatások is bizonyos kapcsolatot mutattak a turizmussal, ami miatt Mallorca ismert az Európai Unióban.

Továbbá a védjegyrendelet 7(2) cikkéből következik, hogy egy európai uniós védjegy elutasításához elegendő, ha az elutasítási okok csupán az EU egy részében (így pl. Németországban) érvényesek. Ezért nem hátrányos, ha csupán a német közönség tulajdonít ilyen értelmet a MALLE védjegynek. Minthogy az uniós MALLE védjegybejelentés ellen a benyújtás idején a 7(1)(c) cikk szerint abszolút elutasítási ok alapján szólaltak fel, a törlési keresetet az EU védjegyrendelete 59(1)(a) cikke értelmében megalapozottnak találták. Ez a döntés azonban még nem végleges.

B) Az EUIPO fenntartotta a *DC Comics* (Comics) felszólalását, amellyel a Comics a jól ismert SUPERMAN védjegyét kívánta védeni, annak ellenére, hogy a bejelentő által lajstromoztatni kívánt SUPERZINGS védjegy másik áruosztályba tartozott, mint a felszólaló védjegy.

A *Magic Box INT. Toys S.L.U.* (Magic) kérelmezte a SUPERZINGS ábrás védjegy (megtámadott védjegy) lajstromozását a 28. osztályba tartozó árukra (karácsonyfadíszek, játékok, játékszerek, tornaszerek és állatjátékszerek) (megtámadott áruk).

A Comics az EU védjegyrendelete 8(1)(b) és 8(5) cikke alapján nyújtotta be felszólalását arra hivatkozva, hogy saját SUPERMAN védjegye (korábbi védjegy) a 3., 9., 14., 16., 21., 24., 25., 28., 30., 32. és 41. áruosztályban van lajstromozva.

A 8(5) cikk alapján benyújtott felszólalásnak a következő feltételeket kell kielégítenie:

- a védjegyek azonosak vagy hasonlók;
- a felszólaló védjegye híres;
- a megtámadott védjegy használata tisztességtelen előnyhöz jutatná a bejelentőt, vagy károsítaná a korábbi védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét.

A felszólaló azt állította, hogy a korábbi védjegy az EU-ban híres volt az általa védett valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában, azonban megjegyzéseiben a felszólaló csak a 16. és a 41. áruosztályra hivatkozott. Ennek megfelelően a felszólalási osztály a korábbi védjegy hírnevét csupán ebben a két áruosztályban vizsgálta, nevezetesen

- a 16. áruosztályban nyomtatványokra, nyomtatott folyóiratokra és könyvekre, és
- a 41. áruosztályban filmek, videoszalagok, kazetták, szalagok és kompaktlemezek vonatkozásában szórakoztatási szolgáltatásokra.

A benyújtott bizonyítékok alapján az EUIPO megállapította, hogy a korábbi védjegy az EU-ban jelentős mértékű hírnévre tett szert a 16. áruosztály áruival kapcsolatban, különösen képregénykönyvek területén. Minthogy azonban a bizonyíték filmekre (9. osztályba tartozó áruk) vonatkozott, nem pedig filmek előállítására és terjesztésére, nem igazolta, hogy a korábbi védjegy hírnévnek örvend a 41. áruosztály szolgáltatásaira. Ennek következtében az EU vizsgálata azon az alapon folytatódott, hogy a korábbi védjegy a 16. áruosztály áruival kapcsolatban rendelkezik-e hírnévvvel.

Annak megállapításához, hogy fennáll-e jogsérelem kockázata, azt kell bizonyítani, hogy az érintett közönség a két védjegy között kapcsolatot fog megállapítani.

Az EUIPO Felszólalási Osztálya arra következtetett, hogy a fogyasztók valószínűleg kapcsolatot fognak találni a két védjegy között, megjegyezve, hogy:

- a védjegyek vizuális és hangzási szempontból átlagos mértékben, fogalmi szempontból kismértékben hasonlóak;
- a védjegyek által fedett áruk és szolgáltatások azonos közönséget céloznak meg (a nagyközönség azon részét, amely átlagos mértékű figyelmet mutat); és
- a korábbi védjegy jelentős mértékű megkülönböztetőképességgel rendelkezik annak következtében, hogy az EU-ban a 16. áruosztály áruival kapcsolatban hírnévre tett szert.

Az EUIPO azt is megállapította, hogy piaci kapcsolat állt fenn a 28. áruosztály megtámadott áruival és a felszólaló 16. áruosztályba tartozó híres áru között. Azzal is érvelt, hogy képregények kiadói olyan megállapodásokat szoktak kötni, amelyek alapján harmadik személyek jogosultak olyan termékeket előállítani, amelyek a megtámadott árukat is magukban foglalhatják.

Ezután az EUIPO arra következtetett, hogy a Magic a megtámadott védjegy használatával a megtámadott áruk vonatkozásában tisztességtelen előnyre tenne szert a korábbi védjegy hírneve folytán. Megállapította továbbá, hogy a fogyasztók tisztában vannak azzal, miszerint a megtámadott védjegy a felszólaló híres képregényeire vonatkozik, és hogy a Magic azok vonzerejét és divatos vonásait használja fel termékei forgalmazásának elősegítésére.

Mindebből következik, hogy a megtámadott védjegy használata a megtámadott áruk vonatkozásában a korábbi védjegy hírneve következtében vonzóbb lehet a fogyasztók számára, és ezért megkönnyítheti a megtámadott áruk forgalmazását.

Az EUIPO a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Magic a megtámadott védjegy használatával a korábbi védjegy hírneve révén tisztességtelen előnyre tenne szert, aminek alapján úgy találta, hogy felesleges lenne a felszólalás további alapjait vizsgálni.

Az EU Törvényszéke

A) Az EU Szellemi Tulajdoni Hivatala elutasította a *Global Brand Holdings, LLC* (GBH) kérelmét a xoxo védjegy lajstromozása iránt illatszerekre, kozmetikai termékekre, ékszerrekre, szövetekre és kiegészítőkre. A GBH fellebbezését az EUIPO fellebbezési tanácsa is elutasította. Ezt követően a GBH a GC-nél keresett jogorvoslatot.

A GC elemezte azt a kérdést, hogy az európai uniós xoxo védjegyre vonatkozik-e az EU védjegyrendeletének 7(1)(b) cikke, vagyis hogy a lajstromoztatni kívánt jelzésnek van-e megkülönböztető jellege. Ebből a célból azt vette figyelembe, hogy a vonatkozó közönség az angolul beszélő fogyasztók (Egyesült Királyság, Írország és Málta) körébe tartozik, sőt, azok közül is a fiatalok és a nők érdekeltek, akik a xoxo védjegy jelentését „ölelések és csókok”-ként értelmezik, és a kifejezést a hétköznapi beszélgetésben a szerelem és a szeretet kifejezésére használják.

A GBH a GC előtti fellebbezésében azzal érvelt, hogy a xoxo jelzés elegendő megkülönböztetőképeséggel rendelkezik ahhoz, hogy védjegyként lajstromozzák, mint-hogy

- az érintett fogyasztóknak csupán kis része használja ölelések és csókok értelemben, míg a többiek számára egyáltalán nincs jelentése;
- képzeletszötte jelentése van, és ezért belső megkülönböztetőképeségnek örvend;
- vannak egyéb védjegylajstromozások, amelyek magukban foglalják a xoxo jelzést, vagyis ezek a korábbi védjegyek tartalmazzák ezt a szót.

A GC elutasította ezeket az érveket, és megerősítette, hogy egy hirdetési szlogent tartalmazó védjegy nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel, ha az érintett közönség csupán reklámszöveggént fogja fel. Megkülönböztetőképeséggel akkor bírna, ha a fogyasztók közvetlenül úgy értelmeznék, hogy a kérdéses áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi eredetét jelzi.

A GC azon a nézeten volt, hogy a „xoxo” kifejezés internetes angol szlengszótárakban, így például az *Urban Dictionary*-ben „ölelések és csókok” jelentéssel szerepel, és emellett reklámmüzenetként használják számos terméken, így ékszereken, pólókon, üdvözlőkártyákon és Valentin napi ajándékokon. Ezért az érintett közönség egy sajátos része, vagyis a fiatalok és a nők így értelmezik.

A GC a továbbiakban megállapította, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy nem tartalmaz semmi egyéb olyan elemet, amely lehetővé tenné, hogy a védett védjegy a fogyasztók számára megkülönböztesse az árukat a versenytársak áruitól, minthogy csupán egy hirdetési üzenet, amely nélküli az eredetiséget. Emellett az érintett fogyasztók részéről nem igényel semmilyen értelmezési erőfeszítést, minthogy nem képes betölteni egy védjegy funkcióját.

A fentiek alapján a XOXO jelzésnek csupán hirdetési jelentése van, és nem rendelkezik védjegyként lajstromozható belső megkülönböztetőképeséggel. Ezért a GC a fellebbezést elutasította.

B) 2020. június 10-én a GC közzétette döntését a *Louise Vuitton Malletier*- (Vuitton) ügyben, amely a Vuitton ábrás DAMIER AZUR védjegyének érvényességével kapcsolatos. A GC hatályon kívül helyezte az EUIPO Második Fellebbezési Tanácsának korábbi döntését, amely 2018-ban a védjegyet érvénytelennek találta. A GC azonban megállapította, hogy a tanács döntésének meghatározásakor nem megfelelően értékelte azt a bizonyítékot, amely azt bizonyíthatja, hogy a védjegy használat révén az EU-ban megkülönböztetőképeségre tett szert.

A GC döntése megerősíti az EU szigorú megközelítését az európai uniós védjegyek egységes jellegének megállapításakor, és hangsúlyozta, hogy szükség van az EU-ban használat útján szerzett megkülönböztetőképeségre. Ez szigorú és gyakran nagyon kirívó követelmény a bejelentővel szemben. Így bár a GC hatályon kívül helyezte a tanács döntését a bizonyíték helytelen megítélés alapján, nyitott kérdés marad, hogy a kizárt bizonyíték elegendő-e a megkülönböztetőképeség bizonyításához. A Vuitton-vedjegy bírósági eljárásának eredménye ezért még nyitott marad.

a) Az ügy háttere

A bejelentő Vuitton egy francia divatház és luxuscikkeket árusító vállalat. 2008-ban *Louis Vuitton* nemzetközi lajstromozást szerzett a DAMIER AZUR védjegyre a Szellemi Tulajdon Világszervezeténél (World Intellectual Property Organization, WIPO) a 18. áruosztályban többek között táskákra, bőrárúkra stb., megjelölve az Európai Uniót.

2015-ben *Norbert Wisniewski*, egy lengyel üzletember megtámadta a védjegy érvényességét azzal, hogy az EUIPO-nál érvénytelenségi kérelmet nyújtott be. 2016-ban az EUIPO Törlési Osztálya érvénytelennek nyilvánította a Vuitton védjegyet az EU védjegyrendeletnek 52(1)(a) cikke alapján, figyelembe véve a rendelet 7(1)(b) cikkét is. A törlési osztály elutasította a Vuitton azon állítását, hogy a védjegy az EU védjegyrendelete 7(3) cikke alapján használat útján megkülönböztetőképeségre tett szert. A Vuitton a döntés ellen az EUIPO Második Fellebbezési Tanácsánál nyújtott be fellebbezést, amely azonban eredménytelen maradt.

b) Fellebbezés a GC-nél

2019-ben a Vuitton további fellebbezést nyújtott be a GC-nél, ahol lényegileg a következő érveket adta elő.

1. A fellebbezési tanács helytelenül közelítette meg a bizonyítási teher kérdését azzal, hogy a törlés kérelmezője által szolgáltatott erős és meggyőző érvek hiányát azzal ellensúlyozta, hogy kérdéses „jól ismert tényekre” támaszkodott, amikor a DAMIER AZUR védjegy benne rejlő megkülönböztetőképességét állapította meg; és
2. tévedett, amikor a védjegy használat útján szerzett megkülönböztetőképességét vizsgálta.

c) „Jól ismert tények”

A GC elismerte, hogy érvénytelenítési/megsemmisítési eljárásokban európai uniós védjegyek ellen a kiindulási pont az érvényesség feltételezése. Ennek megfelelően a bizonyítás terhe a megsemmisítés kérelmezőjén van, akinek az EUIPO általi megfontolás céljára bizonyítékokat kell szolgáltatnia.

A Vuitton azzal érvelt, hogy a Wisniewski által szolgáltatott bizonyíték gyenge volt, és nélkülözötte a bizonyító erőt, emellett a fellebbezési tanács a nem kielégítő bizonyítékot azzal ellensúlyozza, hogy döntését „jól ismert tényekre” alapozta, ami nem volt szükségszerűen kielégítő.

Válaszként a GC kifejtette, hogy míg az EUIPO értékelését jellemzően a megsemmisítést kérő általi bizonyítékokra korlátozza, ez nem zárja ki azt, hogy a hivatal – a megsemmisítést kérelmező által felhozott bizonyítékok mellett – „jól ismert tényeket” is figyelembe vegyen vizsgálatának megalapozásához. Ez nem ellenkezett a bizonyítási teher szabályaival. A tanácsnak joga volt azt a tényt figyelembe venni, hogy a DAMIER AZUR védjegy a divatipar egy „alapvető és mindennapi mintája volt, amely nem tért el jelentősen a normáltól és a szokásostól”.

d) Szerzett megkülönböztetőképesség

A védjegy szerzett megkülönböztetőképességének vizsgálatakor a fellebbezési tanács az EU tagállamait három csoportba osztotta. Az EU tagállamainak 3. csoportjába tartozó területen a tanács a szerzett megkülönböztetőképességet nem találta kielégítőnek, és ezért a szerzett megkülönböztetőképesség alátámasztása céljából benyújtott bizonyítékokat nem tudta vizsgálni, ellentétben az EU tagállamainak 1. és 2. csoportjába tartozó tagországok területével. A Vuitton azzal érvelt, hogy a tanács helytelenül korlátozta elemzését a bizonyítékokra.

Végkövetkeztetésének megalkotása kapcsán a GC a következőkre mutatott rá.

1. Azok a védjegyek, amelyeket használat útján szerzett megkülönböztetőképesség alapján fogadnak el, lényegükönél fogva érvénytelenek.
2. A védjegytulajdonoson nyugszik a használat útján szerzett megkülönböztetőképesség bizonyításának terhe.

3. A védjegy használatának egy konkrét vállalattól kell erednie.
4. A védjegy használatát meghatározó többféle tényezőt kell figyelembe venni (például a védjegynek megfelelő piacfelosztás; a használat mértéke és földrajzi eloszlása stb.).
5. A védjegynek egy másik lajstromozott védjeggyel együttműködve végzett használata által megkülönböztető jelleget lehet szerezni.
6. A védjegynek az egész Európai Unióban megkülönböztető jelleggel kell bírnia.

A GC azonban a CJEU *Lindt v. OHIM*-ügyben hozott döntését követően megerősítette, hogy „észszerűtlen lenne a megkülönböztetőképesség megszerzésének minden egyes tagállamban való megszerzéséről bizonyítékot kívánni”.

Minthogy a fellebbezési tanács csupán a tagállamok 3. csoportjára vonatkozó bizonyítékokat választott ki és vizsgált, és magyarázat nélkül kizárt egyéb bizonyítékokat, amelyek globálisan vonatkoztak valamennyi tagállamra (ideértve a 3. csoportba tartozó tagállamokat is), a GC megállapította, hogy a tanács tévedett, és a Vuitton által szolgáltatott bizonyítékok általános megítélését kellett volna elvégeznie. Ezért a GC leszögezte, hogy a fellebbezési tanács nem felelt meg sem az EU védjegyrendelete mostani 59(2) cikkében foglalt, sem pedig a vonatkozó esetjognak megfelelő előírásoknak, és ennek következtében hatályon kívül helyezte a döntését.

C) 2020. május 13-i döntésében a GC megerősítette a WE'RE ON IT szóvédjegy lajstromozási kérelmének elutasítását az EU védjegyrendeletének 7(1)(b) cikke alapján. Ez a döntés jelentős mértékben egyértelművé teszi a szlogenek, hirdetési üzenetek, nyelvi kifejezések, minőségjelzések vagy vásárlási felhívások felhasználását védjegyként.

A GC döntésének előzménye, hogy a *Koenig & Bauer AG* (Koenig) kérelmező az EUIPO-nál kérelmet nyújtott be a WE'RE ON IT szóvédjegy lajstromozása iránt az 1., 2., 3., 4., 7., 9., 11., 16., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41. és 42. áruosztályban sajátos utalással nyomdagépekre is vonatkozó szolgáltatásokra.

2018. április 20-án az EUIPO elővizsgálója elutasította a bejelentést, mert az volt a véleménye, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy az EU védjegyrendeletének 7(1)(b) cikke alapján nélkülözi a megkülönböztetőképességet. Az elutasítást 2019. január 19-én megerősítette a fellebbezési tanács. A tanács nézete szerint a lajstromoztatni kívánt jelzés egy általánosan használt kifejezésből áll, amely sem nem ritka, sem nem bonyolult, és nem vált ki az érintett közönségben gondolkodási folyamatot vagy nem kíván értelmezési előkészítést.

A bejelentő a GC-hez nyújtott be fellebbezést. Ez a bíróság is megerősítette az előző döntéseket, és a következő érvek alapján elutasította a fellebbezést.

A GC az EU Bíróságának szlogenekből és hirdetési üzenetekből álló védjegyekre vonatkozó esetjogára utalt:

- i) a hirdetési szlogenekből, minőségjelzésekből vagy áruk és szolgáltatások vásárlására vonatkozó felhívásokból álló jelzések védjegyként való lajstromozása nincs kizárva az ilyen használat által;

- ii) egy jelzés megkülönböztetőképességének meghatározásakor nem helyes szigorúbb követelményeket alkalmazni szlogenek esetén, mint egyéb típusú jelzések alkalmával;
- iii) a megkülönböztetőképesség hiányát nem lehet igazolni a képzelőtehetség erejének, az eredetiség egy további elemének vagy olyan fogalmi feszültségnek a hiányával, amely meglepetést okozna és ezáltal hatást gyakorolna a közönségre.

Ezért a GC megerősítette, hogy egy kereskedelmi szlogenből álló védjegyet a védeni kívánt árukra és szolgáltatásokra vonatkozó üzenetként kell feltüntetni. A vizsgált esetben az érintett közönség a „we're on it” mondatot „ügyelni fogunk erre” mondatként fogja értelmezni, amely a piac bármely résztvevője által arra vonatkozó üzenetként fogható fel, hogy vásároljon árukat és szolgáltatásokat.

A GC megállapította, hogy a WE'RE ON IT túlságosan egyszerű és általános kifejezésen alapszik. Emellett világos és pontos tartalma van, amelynek értelmezése nem igényel jelentős szellemi erőfeszítést az érintett fogyasztó részéről. Az a tény, hogy a kifejezést sokféle módon lehet értelmezni, vagy hogy számos jelentése lehet – amit egyébként a bejelentő is igényelt –, nem változtat a nem disztinktív jellegen. Ezért a lajstromoztatni kívánt kifejezés nem fogható fel a közönség által az igényelt áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi eredetének jelzésként, hanem csupán reklámüzenetként.

A fentiek alapján a GC arra a következtetésre jutott, hogy a lajstromoztatni kívánt szlogen az EU védjegyrendeletének 7(1)(b) cikke szerint nélkülözi a megkülönböztető jelleget, és nem alkalmas áruk vagy szolgáltatások eredetének azonosítására.

Franciaország

Miként a legtöbb pezsgógyár terméke, a TAITTINGER márkanév is a család vezetéknévéből származik. Hasonlóan más esetekhez, ahol a családnév lajstromozott védjeggyé válik, itt is vizsály keletkezett, mielőtt a Taittinger család egy tagja úgy indított saját üzleti vállalkozást, hogy a Taittinger családnévre utalt.

2005-ben *Virginie Taittinger* (V. Tattinger) – aki hosszabb ideig a Taittinger-csoport fő részvényese és alkalmazottja volt – apját megbízta azzal, hogy képviselje őt részvényeinek átruházásával kapcsolatban. A megbízást akkor hajtották végre, amikor a vállalat irányítását a *Sof European Hotel Co-Invest Holdings* javára változtatták meg.

A megfelelő okirat egy, a versenyt 24 hónapig tiltó cikkelyt, valamint a családtagok arra vonatkozó megállapodását tartalmazza, hogy a „Taittinger” nevet nem használják védjegyként, kereskedelmi névként, doménnévként vagy bármilyen egyéb jelzésként áruk és szolgáltatások megjelölésére és/vagy hirdetésére a Taittinger-tevékenységek versenytársaként.

V. Taittingert 2006-ban elbocsátották a Taittinger cégtől. 2008. február 14-én a Francia Védjegy hivatalnál kérelmet nyújtott be a VIRGINIE T védjegy lajstromozása iránt, és ugyanilyen névvel saját pezsgőüzletet indított. BM & VT névvel vállalatot hozott létre, és ezen keresztül fejtett ki tevékenységet és utalt családneve történetére és saját tapasztalataira a

Taittinger cégen belül, amikor a sajtóban hirdette új üzletét. V. Taittinger doménneveket is lajstromoztatott, amelyek a „Virginie Taittinger” szavakat tartalmazták, és visszavezettek a www.virginie-t.com weboldalra.

A Taittinger-csoport úgy vélte, hogy a Taittinger név használata V. Taittinger által a pezsgőházra utaló kereskedelmi stratégiával együtt a megállapodás megsértését képezi és védjegybitorlást jelent – különösen az, hogy igénybe vette a korábbi védjegy hírnevét a francia szellemi tulajdoni törvény 715-3 cikke alapján, a 2008/95/EC irányelv 5.2 cikkének fényében értelmezve –, továbbá élősködést is jelent. A Taittinger-csoport V. Taittinger és annak BM & VT vállalata ellen indított pert.

A Párizsi Igazságügyi Bíróság elutasította a Taittinger-csoport keresetét, ami ellen a pezsgőház fellebbezést nyújtott be a Párizsi Fellebbezési Bíróságnál.

A fellebbezési bíróság megállapította, hogy V. Taittinger szerződésszegést követett el, figyelembe véve, hogy a „Taittinger” név számos doménnévben való használata az okiratban foglalt megállapodás megszegését képezte, azonban elutasította a védjegybitorlásra és élősködésre alapozott többi igényt, mert V. Taittinger megfelelő ok nélkül nem használt semmilyen jelzést úgy, hogy tisztességtelen előnyre tett volna szert a TAITTINGER védjegy hírnevéből. A bíróság azt is megállapította, hogy a jelzésnek V. Taittinger által történő használata – figyelembe véve családi származását, szakmai karrierjét és szerzett tapasztalatait – nem volt káros a Taittinger védjegy megkülönböztető jellegére és hírnevére nézve.

A Francia Legfelsőbb Bíróság (Cour de Cassation, CC) hatályon kívül helyezte a Párizsi Fellebbezési Bíróság döntését, figyelembe véve a következő tényeket.

- A megállapodásban foglalt kötelezettség nem kötötte Virginie Taittingert, mert a megbízás nem jogosította fel az édesapát mint ügynököt arra, hogy hozzájáruljon V. Taittinger családnévének használatához.
- A vitatott jelzés használatával kapcsolatos „megfelelő ok” lehetséges létezését nem kell figyelembe venni a „tisztességtelen előny” megállapításakor, hanem külön kell felmérni, miután a bitorlást megállapították.
- A fellebbezési bíróság bírái nem vették figyelembe a Taittinger-csoport „vitathatatlan” hírnevét és ismertségét, amikor élősködő cselekmények fennforgását vitatták meg.

A most tárgyalt döntést a fellebbezési bíróság azt követően hozta, hogy az legfelsőbb bíróság az ügyet visszautalta számára.

A fellebbezési bíróság megerősítette, hogy V. Taittingert nem köthette a megállapodás kötelezettsége, mert apja nem korlátozhatta családnévének használatát.

A bíróság döntése szerint a Taittinger-ház nem bizonyította, hogy a Taittinger név használata V. Taittinger által kárt okozó lett volna a korábbi védjegy megkülönböztető jellegére vagy hírnevére nézve, vagy abból az alperes tisztességtelen előnyre tett volna szert.

Megállapította, hogy logikusnak és törvényesnek kell tekinteni V. Taittinger visszatérését a pezsgőgyártás területére, és ehhez említenie kell nevét, családi származását és szakmai hátterét, ami szükségszerűen ahhoz vezet, hogy felidézze a TAITTINGER pezsgőt, amivel

több mint 20 éven keresztül foglalkozott, lényegileg annak érdekében, hogy az általa forgalmazott új terméket megkülönböztesse a korábitól.

A fellebbezési bíróság a tisztességtelen versenyre utaló igényt is elutasította, mert a V. Taittinger által történő utalás a Taittinger névre a kereskedelemben indokolt annak következtében, hogy törvényesen hivatkozhat családi származására és korábbi szakmai tevékenységére. A bíróság azt is figyelembe vette, hogy V. Taittinger bizonyította a vállalata által kifejtett beruházási erőfeszítéseket annak érdekében, hogy népszerűsítse a VIRGINIE T pezszt.

A bíróság végül megállapította, hogy az ítélet összhangban van a családnév védjegyként való használatára vonatkozó számos korábbi döntéssel, így a „Henriot”, az „Inès de la Fressange” vagy a „Bordas” családnév ügyében hozott döntéssel.

Japán

A) A Japán Szabadalmi Hivatal 2020. július 14-én közzétette 2019-re vonatkozó statisztikai jelentését, amelynek főbb adatait az alábbiakban közöljük.

A 2019-ben benyújtott szabadalmi bejelentések teljes száma 307 969, ami az előző évi 313 567 bejelentéshez viszonyítva 1,8%-os csökkenést jelent.

A fenti szám a hivatalnál közvetlenül benyújtott 241 001 szabadalmi bejelentés és a 66 968 nemzetközi (PCT-) bejelentés összegéből adódik.

A használatiminta-bejelentések száma 2019-ben 5241 volt, szemben az előző évi 5388 bejelentéssel, ami 2,7%-os csökkenésnek felel meg.

A hivatalnál 2019-ben 31 489 mintabejelentést nyújtottak be, ami a 2018-ban benyújtott 31 406 mintabejelentéshez viszonyítva 0,3%-os növekedést jelent.

A védjegybejelentések száma 2019-ben 190 773 volt, ami a 2018-évi 184 483 védjegybejelentéshez viszonyítva 3,4%-os növekedésnek felel meg. Ez a szám abból adódik, hogy 2019-ben a Japán szabadalmi Hivatalnál 171 323 nemzeti védjegybejelentést és 19 450 nemzetközi védjegybejelentést nyújtottak be.

B) Japánban 2020. április 1-jén lépett hatályba az új mintatörvény.

Az új törvény a védhető minták körét kiterjeszti az olyan grafikai képekre, amelyeket nem jegeznek fel vagy mutatnak be árucikkeken, továbbá épületek külsejére is.

A régi törvény szerint képeket csak akkor lehetett védeni, ha azok egy árucikken voltak feltüntetve. Az új törvény eltörli ezt a megkötést, és lehetővé teszi utcák vagy falak, valamint épületek belsejének, így üzletek vagy hivatalok kialakításának az oltalmát is.

A módosított törvény megtartja a főminta és az alminta fogalmát, de míg a régi törvény szerint hasonló mintát csak a főminta publikálása előtt lehetett benyújtani, az új törvény megszüntette ezt a korlátozást, sőt, úgy rendelkezik, hogy almintát nem csupán főminta alapján, hanem egy korábbi alminta alapján is be lehet nyújtani.

A minta oltalmi ideje a régi törvény szerint a lajstromozástól számított 20 év volt. Ez az időtartam az új törvény szerint a bejelentés napjától számított 25 év. Ez egyaránt vonatkozik főmintákra és viszonyított mintákra. Ennek révén egy minta oltalmi ideje meghosszabbítható hasonló viszonyított minta benyújtása által is.

A régi törvény szerint a mintaoltalom engedélyezésének feltétele, hogy egy szakembernek alkotó nehézséget kelljen legyőznie olyan alak, mintázatok, színek vagy azok kombinációja alapján, amelyek nyilvánosan ismertek voltak Japánban vagy egy külföldi országban. Az új törvény a „nyilvánosan ismert” kifejezés után beiktatta a „leírva volt terjesztett publikációban” és a „hozzáférhető volt a közönség számára telekommunikáción keresztül” szavakat. Ennek alapján úgy tűnik, hogy az „alkotó nehézség legyőzése” követelmény új szövegezése meg fogja nehezíteni a mintabejelentések lajstromozását.

A mintaoltalom kiterjesztése üzletek, éttermek és hasonlók tervezésére a védjegyoltalom területére is hatott. Ugyanis a módosított védjegy törvény lehetővé teszi háromdimenziós védjegyek oltalmát is, amihez szaggatott vonalakkal kell bemutatni a 3D védjegyek tényleges oltalmának határait, így az üzlet vagy az étterem belső mintáját. Emellett szükség esetén részletesen le lehet írni a lajstromoztatni kívánt védjegyet.

A védjegy törvénynek ez a módosítása szintén 2020. április 1-jén lépett hatályba, és ennek megfelelően módosították a védjegyvizsgálati irányelveket is.

Kanada

A Szövetségi Bíróság (Federal Court, FC) bírója, *Southcott* bíró 2020. április 16-án hozta az első döntést a szabadalmazott gyógyszerekre vonatkozó rendelet – Patented Medicines (Notice of Compliance) Regulations – alapján az *Amgen Inc* (Amgen) *v. Pfizer Canada ULC* (Pfizer) ügyben. A Pfizer sikerrel bizonyította az Amgen 1 341 537 sz. ('537-es), filgrastimra (az Amgen NEUPOGEN és a Pfizer biohasonló NIVESTYM terméke) vonatkozó kanadai szabadalma igénypontjainak kézenfekvőségét.

a) Az ügy háttere

Az FC 2015-ben az előmódosított rendelet alapján elutasította az Amgen arra irányuló kérelmét, hogy tiltó rendeletet hozzon az Apotex ellen az '537-es szabadalom vonatkozásában. Erre a döntésre alapozva a Pfizer eljárási visszaélésként kérte elutasítani a jelenlegi bitorlási pert. Az FC elutasította a Pfizer kérelmét, és ezt a döntést megerősítette a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (Federal Court of Appeal, FCA) is.

b) A szabadalom

Az Amgen '537-es szabadalmát 1986-ban nyújtották be és 2007-ben engedélyezték. Mint a régi törvény alapján engedélyezett szabadalom, az '537-es az engedélyezés után 17 évvel, vagyis 2024. július 31-én jár le. Az '537-es szabadalom egy granulocitakolóniát stimuláló

faktorra (granulocyte colony-stimulating factor, G-CSF) vonatkozik, amelyet rekombináns géntechnológiával állítanak elő.

c) Állítások

Az Amgen azt állította, hogy a Pfizer NIVESTYM-je bitorolja az '537-es szabadalom 43–47. igénypontját. A Pfizer ellenkeresettel élt azon az alapon, hogy a felhozott igénypontok kézenfekvők. A Pfizer azt is állította, hogy az '537-es szabadalom érvénytelen, mert:

- az Amgen szándékosan tett félrevezető és valótlan lényeges állításokat, és ezzel ütközött a régi szabadalmi törvény 53. cikkébe; és
- az '537-es szabadalom nem nyilvánította ki kellő mértékben az állított találmányt, ezzel ütközve a régi szabadalmi törvény 38. cikkébe.

A Pfizer előhasználati jogra hivatkozva azt is állította, hogy nem bitorolta a szabadalmat.

d) Kézenfekvőség

A bíróság elfogadta az igénypontoszerkesztést, mert feltalálói ötletet látott a jóváhagyott igénypontokban, ideértve a protein polipeptidjét (43. igénypont), a rekombináns DNS molekulát a polipeptid expresszáására (44. igénypont) és a granulocitakoloníát stimuláló tevékenységgel rendelkező polipeptid előállítási eljárását (47. igénypont).

A bíróság megállapította, hogy – az elsőbbségi időpont 1985. augusztus lévén – a technika állása kinyilvánította a természetben előforduló G-CSF tisztítását, továbbá a rekombináns proteinek klónozására, előállítására és vizsgálatára szolgáló bizonyos eljárásokat. A bíróság azt is elismerte, hogy volt motiváció a G-CSF rekombináns változatának klónozására és tisztítására.

A bíróság elemezte azokat a lépéseket, amelyeket egy szakembernek el kellett volna végeznie ahhoz, hogy eljusson a találmányhoz, megállapítva, hogy a szakember lehetséges kihívásokat várt volna minden egyes lépésnél, az ilyen kihívások garantált megoldása nélkül. Annak ellenére, hogy nem lehetett az igényelt találmány eléréséhez szükséges valamennyi lépés sikerét előre megjósolni, a szakember „nem idegenkedik a kockázattól”, és „nem félne megkísérelni a G-CSF tervet az azonosítható megoldásokkal kapcsolatos ismert lehetséges nehézségek és azon lehetséges kihívások ellenére, amelyekkel találkozhat, de amelyeket szaktudása alapján meg tudna oldani feltalálói tevékenység nélkül”.

A bíróság fontosnak találta, hogy a Pfizer három szakértője egymástól függetlenül azonos útvonalon indult el, amit a szakember az egyik anterioritásból vett, anélkül azonban, hogy ismerte volna az '537-es szabadalmat.

A bíróság azt a következtetést vonta le, hogy többé-kevésbé magától értetődő volt az igényelt találmányt kipróbálni és megvalósítani, és ez nem volt olyan helyzet, amely csupán lehetőséget nyújtott ahhoz, hogy valami megtörténjék. Ennek eredményeként a bíróság megállapította, hogy a hivatkozott igénypontok közül mindegyik érvénytelen volt kézenfekvőség miatt.

e) Hamis beállítás és nem kielégítő kinyilvánítás

Az '537-es szabadalom leírta, hogy a G-CSF „pluripotens” volt, ami annyit jelent, hogy a progenitorsejtek természetes végsejtjei többféle származékának növekedését stimulálta. A G-CSF azonban csupán a granulociták növekedését stimulálta, de más sejt származékokét nem, és így nem tekinthető „pluripotensnek”. A Pfizer azt állította, hogy az '537-es szabadalom többszörös hivatkozása a „pluripotens rekombináns proteinre” hamis és félrevezető volt, és ezért a szabadalom a szabadalmi törvény 53. cikke alapján érvénytelen. A Pfizer azt is állította, hogy az '537-es szabadalom nem kielégítő kinyilvánítás miatt érvénytelen volt, mert nem tanította meg a szakembert arra, hogy milyen módon lehet pluripotens proteint előállítani.

A bíróság mindkét érvénytelenségi okot elutasította, mert megállapította, hogy a szakember megértette volna, miszerint az '537-es szabadalom a „pluripotens” kifejezést a természetben előforduló proteinre vonatkoztatta, amelyet a technika állása „pluripotensnek” nevezett. Ezért itt nem történt hamis beállítás. Továbbá az '537-es szabadalom kinyilvánítása kielégítő volt, mert nem volt szükség arra, hogy a szabadalom olyan proteint ismertessen, amely stimulálja többszörös sejt származékok növekedését.

f) Előhasználati jogok

A Pfizer azt állította, hogy előhasználat védte bitorlás megállapításától. Konkrétan a Pfizer arra mutatott rá, hogy biohasonló NIVESTYM-jét egy „mestersejtbankból” állította elő az '537-es szabadalom engedélyezése előtt 3 évvel. A bíróság szerint ahhoz, hogy a technika állására való hivatkozás segítse a Pfizert, arra volt szükség, hogy a feltalált tárgyat vagy a szabadalom elsőbbségi időpontja, vagy pedig 1994. január 1. előtt szerezze meg, amikor a szabadalmi törvényt módosították. Továbbá nem lehet védekezésként szokásjogon alapuló előhasználatra hivatkozni, mert nem volt törvénykezési rés. Ezért a bíróság arra következtetett, hogy ha az '537-es szabadalom érvényes lett volna, a Pfizernek kellene bitorlás miatt védekeznie.

Az Amgennek joga van az FC döntését megfellebbezni.

Kína

Az *UK Bollen Baiwei Beer Co., Ltd.* (UK Bollen) 2017. július 11-én a Kínai Szellemitalajdonvédelmi Hivatalnál mintaszabadalmat kapott az ábrán bemutatott, „Pop Can” (üdítőitalos doboz) című mintabejelentésére.

A *Budweiser InBev* 2018. október 9-én a hivatal Szabadalomfelülvizsgálati Tanácsánál kérelmet nyújtott be a mintaszabadalom megsemmisítése iránt, arra hivatkozva, hogy *Budweiser InBev* nevű cégét 2015. április 26-án alapították, és korábban (pinyin írásmóddal) „*Budweiser InBev (China) Sales Co., Ltd.*”-nek, majd (pinyin írásmóddal) „*Budweiser (China) Sales Co., Ltd.*”-nek nevezték, és valójában társult az *Anheuser Busch InBev*-vel.

A *Budweiser InBev* 14 bizonyítékot nyújtott be többek között *Budweiser*-hirdetéseiről televízióban, interneten, újságokban és egyéb hirdetési felületeken, továbbá vonatkozó újságr riportokat és bizonylatokat a jól ismert védjegyről és arról, hogy a kérelmező korábbi *BUDWEISER INBEV* márkanéve nagy népszerűségnek örvend. A bizonyítékok gyakorlatilag igazolták, hogy kínai védjegye (pinyin írásmóddal) a *BUDWEISER INBEV*-nek felel meg. A bizonyítékok azt is alátámasztották, hogy a vállalat neve nagy népszerűségnek örvend, és ezért a törvény is védi.

A fentiek alapján a tanács megállapította, hogy a kérelmező és a mintaszabadalom tulajdonosa azonos üzletágban dolgozik, nevük fő eleme azonos, ezért a vitatott mintaszabadalom oltalmi köre alá eső termékek használata és eladása megtéveszti a közönséget a termékek eredetével kapcsolatban, ami károsítja a kérelmező törvényes jogait és érdekeit. Ezért megállapította, hogy a vitatott mintaszabadalmi jog ütközik a kérelmező vállalatnévre vonatkozó korábbi jogával. Ennek következtében a kérelmező mintaszabadalma érvénytelen.

Németország

A) A Német Szövetségi Alkotmánybíróság a sajtótörvénnyel kapcsolatos több döntés kapcsán kritizálta azokat a szakbíróságokat, amelyek az ellenfél megkérdezése és szóbeli tárgyalás tartása nélkül rendelnek el ideiglenes intézkedést. Ez a jövőben olyan helyzethez vezethet a védjegy jog területén, hogy a jövőben a bíróságok jobban fognak vonakodni *ex parte* elrendelni ideiglenes intézkedést.

a) Az ügy háttere

Az ideiglenes intézkedés Németországban erős fegyver, amelyet becsülnek a védjegytulajdonosok, és amelytől félnek a bitorlók. Ha a védjegytulajdonos az ún. „sürgősségi időtartamon” felül kellően alátámasztja védjegybitorlási keresetét, a bitorlót ideiglenes intézkedés fenyegeti, amely európai uniós védjegyek bitorlása esetén gyakran az EU teljes területén érvényes és érvényesíthető is lesz.

Ezeket a végzéseket a bíróság a legtöbb esetben a kérelem benyújtása után néhány napon belül és szóbeli tárgyalás nélkül adja ki. Míg ez a védjegybitorlások területén gyakorlatilag szabálynak tekinthető, valójában az alkalmazható törvény szempontjából kivételnek számít. Legújabban az alkotmánybíróság az alsó fokú bíróságok döntéseit több esetben kritizálta, arra utasítva őket, hogy szigorúbb szabványokat alkalmazzanak, amikor szóbeli tárgyalás nélkül hoznak végzéseket „az eljárásbeli esélyegyenlőség” elve alapján.

b) Az alkotmánybíróság döntése

Az említett döntéseket a sajtótörvény kapcsán hozták. Németországban bizonyos feltételek fennforgásakor helytelen sajtóközlemény esetén elhagyást és ellennyilatkozatot lehet kérni. Az első két döntést 2018. szeptember 30-án hozták.

Az első esetben négy hónap telt el a kérelem benyújtása és az ideiglenes intézkedés elrendelése között, és fellebbezési eljárás benyújtására, továbbá telefonhívásokra is sor került a bírók és a kérelmező ügyfél ügyvédje között anélkül, hogy az ellenfelet tájékoztatták volna. A második esetben nem volt figyelmeztető levél, úgyhogy az ellenfél csupán az ideiglenes intézkedés kézbesítése után szerzett tudomást az ellene indított eljárásról. Abban az időben az alkotmánybíróság egyértelművé tette, hogy az „eljárásbeli esélyegyenlőség” okán az ellenfélnek mindig adni kell lehetőséget megjegyzéseinek kinyilvánítására (például pert megelőző figyelmeztető levél alakjában és akkor is, ha lényeges változás történt). Az ideiglenes intézkedést azonban az alkotmánybíróság nem nyilvánította érvénytelennek, mert abban az időben úgy vélte, hogy az ügyrendi szabály megsértését helyre lehet hozni a következő tervezési eljárásban. A helyzet egyszerű volt a másik ügyben, amellyel kapcsolatban 2020. június 3-án hoztak döntést. Itt az alkotmánybíróság hatálytalanította az ideiglenes intézkedést. Ebben az ügyben figyelmeztetés történt, amelyre az ellenérdekű fél válaszolt, és elutasította az ellene felhozott érveket. Az ideiglenes intézkedés kérelmezője azonban nem kielégítően közölte a tényeket a bírósággal, és az ideiglenes intézkedésre vonatkozó eljárásban segédkérelmet is benyújtott, amelyet nem említett a korábbi figyelmeztetésben. Ezután a bíróság a segédkérelem alapján ideiglenes intézkedést hozott, és az ellenérdekű félnek előzetesen nem volt lehetősége erre válaszolni.

c) *Következmények*

Bár ezeket a döntéseket a sajtótörvény alapján hozták, azok a védjegy törvény vonatkozásában is fontosak lesznek. *Ex parte* ideiglenes intézkedések elrendelése még mindig lehetséges, azonban csak akkor, ha:

- az ellenérdekű félnek figyelmeztető levelet küldenek;
- az ellenérdekű fél megjegyzéseit teljes terjedelmében közlik a bírósággal; és
- a bíróságtól ugyanazt a tiltást kérik, mint amit a figyelmeztető levélben írtak.

Az alkotmánybíróság fentebb ismertetett döntései alapján az várható, hogy a bíróságok a jövőben az ellenérdekű felet is meg fogják hallgatni ideiglenes intézkedésre vonatkozó ügyekben, szóbeli tárgyalással vagy egyéb módon, az ideiglenes intézkedés elrendelése előtt. Ez természetesen késleltetni fogja az eljárásokat.

B) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) a *Ritter Sport* (Ritter) csokoládéja négyzetes csomagolásának lajstromozhatóságáról döntött.

A Ritter már 1995-ben és 1998-ban kapott védjegytalpatmat lenyomat nélküli „Ritter Sport” és „Ritter Sport Mini” négyzetes csokoládéjának csomagolására. A lajstromozást annak idején azon az alapon engedélyezték, hogy a bejelentő bizonyította csomagolt csokoládéinak szerzett megkülönböztetőképességét.

A Ritter fő versenytársa, a *Milka* vállalat kezdetben eredményesen fellebbezett a lajstromozások ellen. A Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht, BPG) 2016-ban megállapította, hogy a kifogásolt jelzés kizárólag egy (csomagolási) alakból állt, amely magának a terméknek a jellegéből adódott, és nem lenne megengedhető egy versenytárs számára az ilyen alakok kisajátítása.

A BGH 2017-ben hatálytalanította ezt a döntést azzal érvelve, hogy egy alak csak magának az árunak a jellegéből következik, ha az áru a generikus csoportra jellemző funkció tulajdonságokkal bír, amelyeket a fogyasztók a versenytárs termékeiben is keresnek. A négyzetes alakot nem tekintették ilyen „lényeges tulajdonságnak”.

A vita egy második körben ismét a BPG előtt folytatódott. A BPG ekkor azt vizsgálta, hogy a csokoládé négyzetes alakja lényeges értéket kölcsönöz-e a terméknek. A BPG tagadta ezt, úgyhogy a védjegy lajstromozása fennmaradt.

Miután a *Milka* ez ellen a döntés ellen fellebbezett, a BGH 2020. július 23-án az ügyben végleges döntést hozott, megerősítve a csomagolás védjegyként való lajstromozhatóságát.

Döntésében a BGH lefektette annak az alapfeltételeit, hogy egy alak mikor ad lényeges értéket egy terméknek. Az alaknak vagy művészi értéket kell mutatnia, és különböznie kell a vonatkozó piacon általánosan használt alakoktól, vagy pedig jelentős árkülönbséget kell mutatnia hasonló termékekhez viszonyítva.

C) A BGH 2020. február 6-án hozott és július 1-jén publikált INJEKT/INJEX-döntésében hangsúlyozta, hogy a deszkriptív elemek fontosak lehetnek egy védjegy által keltett általános benyomás kialakításában.

Az elmúlt évtizedekben a német bíróságok arról voltak ismertek, hogy lekicsinylik vagy akár figyelmen kívül hagyják a deszkriptív és néha akár gyengén disztinktív elemeket a védjegyek hasonlóságának megítélésében. Ezt a joggyakorlatot gyakran kritizálták arra hivatkozva, hogy ellentmondásban áll az európai bíróságok liberálisabb megközelítésével. A német bíróságok különutas gyakorlatának az volt a célja, hogy megakadályozzák monopóliumok deszkriptív elemekben való létrehozását.

A BGH a 2019. február 14-i KNEIPP-döntésével első ízben ismerte el helyesnek az európai bíróságok azon joggyakorlatát, hogy uralkodó hatásának tekintettek gyengén disztinktív vagy akár nem disztinktív védjegyelemeket.

Most tárgyalt döntésében a BGH ismét ezzel a kérdéssel foglalkozott, és megsemmisítette a BPG egy olyan döntését, amely elutasította a korábbi INJEKT védjegy alapján az INJEX védjegy ellen benyújtott felszólalást. A bíróság különösen kritizálta a BPG olyan megközelítését, amely túlhangsúlyozta ütköző védjegyek leíró jelentését (a felszólalás injekciós tűkre vonatkozott). A BGH megállapította, hogy még ha az ütköző védjegyek csupán egy leíró elemben különböznek is, ez nem zárja eleve ki a megtévesztés valószínűségének megállapítását, sőt, a bíróság annyival továbbment, hogy elhatárolta saját magát korábbi, legalább részben eltérő nézetétől.

Az első- és a másodfokú bíróság aligha lesz képes szemet hunyni azon tény előtt, hogy Németországban most a bitorlási eljárásokban a leíró védjegyelemek is egyre növekvő jelentőségre tesznek szert a jelzések hasonlóságának megállapításában. Nem hagyhatók figyelmen kívül a BGH arra irányuló erőfeszítései, hogy a korábbi német esetjogot összhangba hozza a CJEU esetjogával. A kereskedelem és a verseny szabadságának szószólói ezért valószínűleg üdvözlik azt a tényt, hogy maga a CJEU is csupán nemrég tekintette viszonylagosnak a leíró védjegyelemek jelentőségét, legalábbis bizonyos mértékig. Ha összehasonlítjuk a két bíróság nézeteit az ilyen leíró elemekről, meglepően nyilvánvalóvá válik a folyamatban levő harmonizáció.

A CJEU a *Primart v. Bolton*-ügyben (PRIMART/PRIMA) 2020. június 18-án hozott ítéletében rámutat, hogy amikor a korábbi védjegy és a lajstromoztatni kívánt védjegy egy olyan elemének egybeesését vizsgálják, amely kevésbé tekinthető disztinktívnek a védett áruk vonatkozásában, az összetévesztés valószínűségének a 207/2009 sz. rendelet 8(1)(b) cikke értelmében való általános megítélése nem gyakran vezet annak megállapításához, hogy létezik ilyen valószínűség.

A BGH 2020. február 6-i ítéletében erről a kérdéstről a következőképpen nyilatkozott: „Ha a korábbi és a lajstromoztatni kívánt védjegy csupán egy olyan elemben azonos, amely a kérdéses áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kevésbé disztinktív vagy deszkriptív, ez gyakran azt fogja jelenteni, hogy nem lehet megállapítani az összetévesztés valószínűségét.”

Norvégia

A Norvég Legfelsőbb Bíróság nemrég döntést hozott egy érdekes védjegyügyben. Egy mobiltelefon-javító üzlet üzemeltetője (az alperes) nem az *Apple* által gyártott iPhone-képernyőket importált Norvégiába. A képernyők eredetileg *APPLE* logóval voltak ellátva, azonban ezeket a logókat jelölőtollal eltüntették. A megválaszolandó kérdés az volt, hogy a képernyők bitorolták-e az *Apple* védjegyjogait.

Az Oslói Kerületi Bíróság egy ellentmondásos elsőfokú döntésben arra a következtetésre jutott, hogy a képernyők nem bitorolták az *Apple* védjegyjogait. Ezt a döntést megsemmisítette a fellebbezési bíróság, ezért az alperes a legfelsőbb bíróságnál nyújtott be fellebbezést.

Az ügy a legfelsőbb bíróság előtt arra a kérdésre korlátozódott, hogy az *Apple*-logó lefedése azt jelentette-e, miszerint a védjegyet nem használták a norvég védjegy törvény 4. cikke szerinti bitorláshoz szükséges módon (vö. az EU 89/104 sz. védjegyirányelvének 5. cikkével).

Az alperes azzal érvelt, hogy nem történt sem védjegyhasználat, sem a védjegy eredetét és minőségét garantáló funkciók fenyegetése, mert az *Apple*-logót lefedték, és a logó a fogyasztók számára nem látható, mihelyt a képernyőt a javítási eljárás részeként csatlakoztatják az iPhone-hoz. A legfelsőbb bíróság azonban 2020. június 2-i döntésében egyértelműen az *Apple* javára döntött, megállapítva, hogy a képernyőket bitorolták.

Először arra mutatott rá, hogy a pótalkatrészek piacát hivatásos javító szolgáltatók üzemeltetik, és hogy az *Apple* eredeti pótalkatrészeit védjeggyel látta el annak érdekében, hogy ezen a piacon lássák: azokat az *Apple* állította elő. A lefedett *Apple*-logót összeszerelés után a fogyasztók nem látják ugyan, de az összeszerelést végző javítók számára a logó látható. Így az értékelést erre a piacra, nem pedig a fogyasztókra vonatkozóan kell végezni. A bíróság azt is megjegyezte, hogy a felhasznált jelölőtoll nyomát könnyen el lehetett távolítani.

A legfelsőbb bíróság indokolásában a védjegyek eredet- és minőséggarantálási funkciójánál szélesebb felhasználási körre összpontosított. Idézve az Európai Bíróság *Mitsubishi*-ügyben (C-129/17) hozott döntését a nem torzított piac biztosításáról megjegyezte, hogy a védjegyek használatának értékesítési funkciója is van. A *Mitsubishi*-ügyben az áruk eredetiek voltak, és a védjegyeket tartósan eltávolították. Ezzel szemben a legfelsőbb bíróság előtti ügyben az áruk hamisítványok voltak, és a védjegyek lefedése látható és könnyen visszafordítható volt. A bíróság szerint egy védjegy tulajdonos nem rendelkezhet kevesebb oltalommal olyan helyzetben, amikor védjegyét elfedték, olyan helyzethez viszonyítva, mint a *Mitsubishi*-ügyben, amikor a védjegyet tartósan eltávolították. A bíróság arra is rámutatott, hogy a jelölőtoll nyomát el lehet távolítani, ezért nem zárható ki, hogy később valaki él ezzel a lehetőséggel abból a célból, hogy növelje a pótalkatrész értékét, és ezzel az eredet- és minőséggarancia károsodásának kockázatát idézheti elő.

A legfelsőbb bíróság arra is rámutatott, hogy még ha nem távolítják is el a jelölőtoll nyomát, a védjegy látható lefedése zavart okozhatott annak megítélésében, hogy a képernyő

eredeti-e vagy másolat, és hogy ez önmagában elegendő ahhoz, hogy a védjegy funkcióinak károsodási kockázatát lehessen megállapítani.

A legfelsőbb bíróság elutasította az alperes azon érvelését, hogy szükség van a fenntarthatóság szempontjából vizsgálni a javítások és pótalkatrészek piacát. A bíróság egyszerűen arra utalt, hogy a védjegy törvény nem gátolja az iPhone-okkal összeegyeztethető, nem eredeti pótalkatrészek importját mindaddig, amíg az ilyen részeken nem tüntetnek fel Apple-védjegyeket.

Mint hogy a norvég védjegy törvényt a bíróság a CJEU európai védjegyrányelven alapuló joggyakorlatának fényében értelmezte, meglepő lett volna az alperes javára szolgáló döntés.

Oroszország

2020. június 20-án hatályba lépett az orosz polgári törvénykönyv 4. részének módosítása, miután a parlament elfogadta és az elnök aláírta. A módosítás következtében az Orosz Szabadalmi Hivatal (Rospatent) a szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó alábbi dokumentumokat elektronikus formában fogja kiadni: szabadalmi okiratok, használatiminta-bizonylatok, ipari minták, védjegyek, jól ismert védjegyek, földrajzi árujelzők, eredetmegjelölések, adatbázisok és számítógépprogramok.

A törvény meghagyja a jogtulajdonosok számára azt a lehetőséget, hogy kérelem benyújtása alapján papírmásolatot kapjanak a vonatkozó iratokról.

A törvénymódosítás egy kivételt tartalmaz, nevezetesen azt, hogy titkos találmányokról nem adnak ki elektronikus dokumentumokat, hanem csak papíralapú szabadalmi okiratot. Az orosz polgári törvény szerint egy találmány akkor titkos, ha a szabadalmi bejelentés anyagában államtitoknak minősülő információ található. A titkos találmányokra különleges rendelkezés vonatkozik, amelynek alapján az ilyen találmányra vonatkozó információ nem publikálható.

A törvénymódosítás azt is lehetővé teszi, hogy a szabadalmi, használatiminta- és ipari minta-bejelentéseket elektronikus formában nyújtsák be.

Spanyolország

A) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság megerősítette a *Gilead* tenofovir-disoproxil + emtricitabin kombinációjára vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítványának (SPC) érvénytelenségét, ezzel fenntartva a generikus versenytárs *Teva* és *Mylan* számára kedvező elsőfokú döntést.

Az ügyet széles körben követték Európában, ahol az Egyesült Királyság Szabadalmi Bírósága kérdést intézett az EU Bíróságához, amely ítéletet hozott a 469/2009 sz. EU SPC-rendelet 3(a) cikke szerinti követelmény értelmezéséről.

a) *Az ügy háttere*

A Gilead tulajdonosa volt az EP 0915894 sz. ('894-es) európai szabadalomnak, és annak alapján egy spanyol SPC-t birtokolt a tenofovir-disoproxil + emtricitabin kombinációs gyógyszertermékre, amelyet TRUVADA márkanévvel forgalmazott HIV kezelésére.

Az SPC-t a '894-es szabadalom 27. igénypontja alapján engedélyezték annak ellenére, hogy a szabadalom leírása sehol sem említette az emtricitabint, és az még a szabadalmi bejelentés leírásában sem volt található. A 27. igénypont szövege a következő: „Gyógyászati kompozíció, amely magában foglalja az 1–25. igénypont bármelyike szerinti vegyületet gyógyszeratilag elfogadható hordozóval és adott esetben egyéb gyógyászati hatóanyagokkal együtt.”

A Gilead számos országban pereskedik a '894-es európai szabadalomból származó SPC bitorlása és érvényessége miatt. Miként fentebb említettük, az Egyesült Királyság Szabadalmi Bíróságának felterjesztését követően a CJEU 2018. július 25-én ítéletet (C-121/17) hozott, amely a nemzeti bíróságok számára kétlépéses próbát alapozott meg annak meghatározására, hogy egy terméket véd-e az alapszabadalom az EU SPC-rendeletének 3(a) cikke által megkövetelt módon olyan helyzetekben, amikor a szabadalmi igénypontokban ez a termék nincs kifejezetten említve.

Jelenleg a TRUVADA gyógyszerre vonatkozó SPC-ket már számos országban megsemmisítették, ideértve Belgiumot, az Egyesült Királyságot, Finnországot, Franciaországot, Írországot, Németországot, Olaszországot és Portugáliát.

b) *Vita*

2017. májusban és júniusban a Gilead pert indított a Teva és a Mylan ellen spanyol SPC-jének állítólagos bitorlása miatt, egyidejűleg ideiglenes intézkedéseket is kérve.

Az ideiglenes intézkedéseket kezdetben *ex parte* engedélyezte a bíróság, azonban ezt követően visszavonta azokat azon az alapon, hogy az SPC első látásra érvénytelennek látszott, mert ütközött az EU SPC-rendeletének 3(a) cikkében foglalt rendelkezéssel és a CJEU alkalmazható esetjogával. A Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2018. december 18-án hozott újabb ítéletével ezt megerősítette.

Az ügyben folytatott fő eljárásban az alperes Teva és Mylan azzal érvelt, hogy az alapszabadalom a tenofovir-disoproxilt védi, de nem az emtricitabinnal alkotott kombinációt, figyelembe véve, hogy a 27. igénypont pontosan azonos oltalmi körű az „és adott esetben egyéb gyógyászati hatóanyagokkal” szavakkal vagy azok nélkül. Másrészről a Gilead azzal érvelt, hogy a kombináció egy, a 27. igénypont oltalmi körébe tartozó független termék volt. A Gilead azt is állította továbbá, hogy egy szakember megértené, miszerint a találmány főleg HIV kezelésére irányul, és ez oda vezet, hogy az emtricitabint a csak kevés „egyéb gyógyászati hatóanyag” egyikeként lehet azonosítani.

A 2019. januárban lefolytatott próba után a Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 4-es számú tanácsa arra a következtetésre jutott, hogy az SPC érvénytelen. A CJEU kétlépéses próbáját

alkalmazva a bíró megállapította, hogy a szabadalom nem kizárólag vagy főleg HIV kezelésére irányul, hanem tágabb értelemben vírusos fertőzések kezelésére. Ezért az „egyéb gyógyászati hatóanyagok” kifejezés nem szükségszerűen vonatkozik emtricitabinra. A második lépéssel kapcsolatban megjegyezték, hogy a szabadalom elsőbbségének időpontjában (1996. július) az emtricitabint a fejlesztés előzetes szakaszaiban vizsgálták. Ezért egy ilyen hatóanyagot egy szakember a szabadalomban kinyilvánított információ alapján nem tudott konkrétan azonosítani.

A Gilead fellebbezett a döntés ellen.

c) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság döntése

A Barcelonai Fellebbezési Bíróság a Gilead fellebbezése ügyében 2020. április 23-án hozott ítéletet, amely megerősítette, hogy a Gilead nem teljesíti az EU SPC-rendeletének 3(a) cikkében foglalt követelményt, mert a tenofovir-disoproxil + emtricitabin kombinációt az alapszabadalom az említett rendelkezés értelmében nem védi.

Az ítélet először megállapította, hogy a '894-es európai szabadalom által ismertetett műszaki probléma valójában az volt, hogy a technika állásában ismertetett vegyületek (például a tenofovir) elővegyületeit szolgáltatassa abból a célból, hogy javítsa azok gyenge orális bioh hozzáférhetőségét. Ismételten hangsúlyozta azt is, hogy a szabadalom általában vírusos fertőzések kezelésére irányul, és nem kizárólag vagy főleg HIV kezelésére. Ezért a 27. igénypontban az „adott esetben” kifejezés egy szakembert sohasem vezetne olyan értelmezésre, hogy az szükségszerűen vonatkozik két hatóanyag kombinációjára. Továbbá az ítélet emlékeztet arra, hogy a szabadalom elsőbbségi időpontjában embereken még nem próbálták ki az emtricitabin hatékonyságát HIV-kezelés esetén, mert ez a vegyület abban az időben még fejlesztésének csupán kezdeti stádiumában volt.

Összegezve a bíróság megállapította, hogy a CJEU-próba első lépését nem teljesítették, ami a Gilead SPC-jét az SPC-rendelet 3(a) cikke vonatkozásában a 15.1(a) cikk alapján érvénytelenítette anélkül, hogy szükség lenne a CJEU-próba második lépésének további elemzésére.

A Gilead még próbálkozhat egy további rendkívüli fellebbezés benyújtásával a Spanyol Legfelsőbb Bíróságnál.

B) A Barcelonai Fellebbezési Bíróság 2020. április 23-án elismerte a *Galletas Artiach* (Artiach) által birtokolt DINOSAURUS védjegy jól ismert jellegét és a védjegy bitorlását a *La Flor Burgalesa* (Flor) által kétszersülteken alkalmazott GALLESAUROS jelzés használatával.

Az ügy háttere, hogy az Artiach 2018. áprilisban pert indított a Flor ellen a DINOSAURUS védjegy és a dinoszaurusz különböző alakjaiból álló grafikai jelzések bitorlása miatt, továbbá a tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályra is hivatkozva, és az okozott károk megtérítését kérve.

A Barcelonai Kereskedelmi Bíróság 8. tanácsa 2019. április 3-án elutasította a keresetet. E döntés ellen az Artiach fellebbezést nyújtott be a Barcelonai Fellebbezési Bíróságnál.

Az helyt adott a fellebbezésnek, és részben hatályon kívül helyezte a kereskedelmi bíróság döntését. Megállapította, hogy kétszersültek eladása a Flor által GALLESAUROS jelzéssel a DINOSAURUS védjegy bitorlását jelenti, és ezért elrendelte, hogy a Flor

- szüntesse meg a bitorlási tevékenységet, és a piacról vonja ki a bitorló termékeket, csomagolást, kereskedelmi anyagokat és minden olyan dokumentumot, amelyet az ilyen termékek forgalmazásánál használt; és
- fizesse meg az Artiachnak a bitorló termékek forgalmazása révén a kereset benyújtása előtti 5 évben szerzett haszon 1%-át.

A Barcelonai Fellebbezési Bíróság ítéletének jogi alapját a következőképpen lehet összefoglalni.

- Ellentétben a kereskedelmi bíróság döntésével, a benyújtott bizonyítékok igazolták, hogy az Artiach DINOSAURUS védjegyét a közönség érintett része általánosan ismeri, ami arra vezette a bíróságot, hogy elismerje a DINOSAURUS védjegy jól ismert jellegét.
- A Barcelonai Fellebbezési Bíróság a DINOSAURUS védjegy jól ismert jellegét „a jelzés valamennyi fogalmi mellékjelentésével” ismerte el. Ezért az Artiachnak lehetősége volt kizárólagos előnyt húzni abból, hogy a fogyasztók természetesen társították a jól ismert védjegyet és a dinoszaurusz alakú kétszersülteket.
- A DINOSAURUS védjegy jól ismert jellege fokozott oltalmat biztosít, ami azt jelenti, hogy a bitorlás megállapításához nincs szükség egyidejű összetévesztési kockázatra, hanem csupán arra, hogy a szembeállított jelzések közelsége kapcsolatot létesítsen (vagyis hogy a későbbi jelzés az átvető fogyasztóban a korábbi védjegyet idézze fel), ami a védjegy törvény 34.2(c) cikke alapján okozhatja:
  - a védjegy megkülönböztető jellegének hígítását;
  - a védjegy jól ismert jellegének károsodását; vagy
  - a bitorló által tisztességtelen előny szerzését a védjegy megkülönböztetőképességéből vagy jól ismert jellegéből.
- A GALLESAUROS jelzés és a jól ismert DINOSAURUS védjegy közötti hasonlóság mértéke elegendő volt ilyen kapcsolat létrehozásához a védjegyek nyilvánvaló hasonlósága és fogalmi szinten közeli összhangjuk folytán.
- A termékek, amelyekre mindkét jelzés vonatkozott, azonosak (kétszersült) voltak.
- A GALLESAUROS jelzés alperes általi használata azt jelentette, hogy az alperes a jól ismert DINOSAURUS védjegy helytelen használatából tisztességtelen előnyre tett szert.

A fentiek alapján a Barcelonai Fellebbezési Bíróság a védjegy törvény 34.2(c) cikkének figyelembevételével megállapította, hogy a Flor a GALLESAUROS jelzés használatával bitorolta a jól ismert DINOSAURUS védjegyet az ebből eredő valamennyi következménnyel együtt, ideértve a Flor kötelezettségét, hogy kártérítést fizessen az Artiachnak.

C) A spanyol legfelsőbb bíróság 2020. február 27-én elutasított egy olyan fellebbezést, amelyet a Valenciai Kerületi Bíróság 2019. március 1-jei döntése és a Valenciai Felsőbíróság 2019. április 23-i ítélete ellen nyújtottak be. A legfelsőbb bíróság által megerősített döntések szerint az alperest 18 hónap börtönre, valamint szállítási, megsemmisítési és jogi költségek megfizetésére ítélték, mert kereskedelmi célokra hamisított cipőket importált, amelyek bitorolták az *Adidas* védjegyeit és mintáit.

a) Az ügy háttere

A Valenciai Kerületi Bíróság ítélete azon alapult, hogy bitorló termékeket importáltak az alperes telephelyére, miután az olasz rendőrség figyelmeztetést küldött a szállítmány létezéséről, és erről a spanyol rendőrség tudomást is szerzett egy megfigyelőeszköz segítségével. Összesen 2764 pár cipőt foglaltak le, amelyek bitorolták az *Adidas* védjegyét és mintáit.

Az alperes védekezési stratégiája az volt, hogy tagadta, miszerint ő lenne a lefoglalt termékek címezteje, minthogy a termékek nem kerültek az ő birtokába. Azokat ugyanis telephelyének a bejáratához szállították, anélkül, hogy azokat ténylegesen átvette volna.

Mindazonáltal mind a Valenciai Felsőbíróság, mind a legfelsőbb bíróság meg volt győződve a Valenciai Kerületi Bíróság döntésének átnézése és a bizonyítékok alapján arról, hogy a bitorló termékeket az alperesnek szánták.

A felsőbbbíróság döntése elleni fellebbezés, amely a legfelsőbb bírósághoz vezetett, az ártatlanság védelmének jogán alapult, amire hivatkozva az alperes azt állította, hogy a felsőbbbíróság megsértette ezt a jogát. Mind az államügyész, mind a magánvádló tiltakozott az alperes ilyen alapon benyújtott fellebbezése ellen.

b) A legfelsőbb bíróság döntése

Döntésében a legfelsőbb bíróság egyértelművé tette, hogy a büntető eljárási törvény 2015. évi reformjának eredményeként garantált a kétfokú eljárás, és ez lehetővé teszi a jelen ügyben a fellebbezést, amelynek azonban arra kell irányulnia, hogy „kielégítse a jogbiztonság szükséges követelményeit és az állampolgárok törvény előtti egyenlőségének elvét”. Ez azt jelenti, hogy amikor egy fellebbezés az ártatlanság védelmének alapvető jogát érinti, a felülvizsgálat a megfellebbezett ítélet mögötti indokoláson alapuló döntés észszerűségének vizsgálatára korlátozódik.

A megfellebbezett ítélet vizsgálatakor a legfelsőbb bíróság megállapította, hogy a Valenciai Felsőbíróság figyelembe vette, miszerint a kerületi bíróság szabályos bizonyítékokra és vizsgálódásaira támaszkodott (például az alperes kihallgatására, a rendőrnnyomozók, a munkások és a szállító vállalat vezetőinek állításaira, valamint a dokumentációs bizonylatokra, így a szállítólevélre), és azokat felülvizsgálta.

A legfelsőbb bíróság figyelembe vette, hogy a felsőbbbíróság indokolása összhangban volt a logika és az általános gyakorlat szabályaival, minthogy ez a bíróság a bizonyító eszközök alapján megerősítette az áruk szállítását, a rendőrség megfigyelőeszközének észlelését és

az áru lerakását a kereskedelmi vállalkozás telephelyének bejáratánál. Rámutatott továbbá, hogy mindegyik az egyetlen észszerű magyarázat az volt, hogy az alperes a szállítmányt kereskedelmi célokból kérte, és azt a nyílt utcán hagyta, amikor tudomást szerzett a rendőrség jelenlétéről. A legfelsőbb bíróság jelezte, hogy ezek az érvek megerősítést érdemeltek.

Figyelembe véve az ítélet észszerű voltát, az alperesek arra szorítkoztak, hogy első fellebbezésük tartalmát ismételték meg, amiből a legfelsőbb bíróság arra következtetett, hogy utolsó fellebbezésük nem jogsértésen alapult, mert nem volt olyan ok, amely olyan döntést indokolt volna, amely eltér a két alsófokú bíróság következtetéseitől.

A legfelsőbb bíróság elrendelte, hogy a börtönbüntetésen kívül a fellebbező fél fizesse meg a fellebbezéssel kapcsolatos összes költséget.

A fenti döntéssel kimerült a rendes fellebbezések útja, ezért az alperes elítélése véglegessé vált.

Védjegyek és mesterséges intelligencia

A mesterséges intelligencia a szellemi tulajdon-jog területén elérte a védjegyeket is, és befolyását egyre erősebben fejti ki például a védjegytisztaság és a jogesetek kutatásában.

Az AI-technológiák egyre inkább központi szerepet töltenek be a termékválasztási és -vásárlási eljárásban, és ez megváltoztatja a fogyasztók és a márkajelzések közötti viszonyt is. Az alábbiakban azt vizsgáljuk, hogy a szokásos törvények alkalmazhatók-e, amikor az átlagfogyasztó terméket vásárol.

A termékeket hagyományosan üzletekben vásárolták eladók közreműködésével. Ezután következett egy átmenet az önkiszolgáló modellre szupermarketek bevezetésével, majd bekövetkezett az online forradalom és a szociális médiumok bevezetése, amelyek erősen befolyásolták a fogyasztók és a márkák egymásra hatását. Míg a törvény alkalmazkodott a vásárlási viselkedés változásaihoz, addig a védjegy törvényt uraló jogi elvek területén nem történt alapvető változás.

Manapság az emberi érzékelés a védjegy törvény kulcseleme, amelynek alapköveit olyan elvek képezik, mint „az átlagfogyasztó”, „a tökéletlen emlékezet”, „a vizuális, hangzási és összetévesztési hasonlóság”. Az AI, így a robotok, algoritmusok, AI-hallássegítők és hangfelismerő platformok bevezetése és használata átformálja a fogyasztóról és a vásárlási eljárásról alkotott fogalmainkat.

Valamennyien ismerjük az *Amazont* és a szokásos javaslatokat, amelyek az Amazon-számlákon arra figyelmeztetnek, hogy új termékeket is vásárolhatunk. Ezeket a javaslatokat AI állítja össze, amely adatokat gyűjt a vásárlások története alapján.

A fogyasztók ma már szokásosan együttműködnek a robotokkal. Az AI-nak ez a formája most döntő szerepet játszik a kereskedelemben és a fogyasztói szolgáltatásokban csevegő, tájékoztató vagy ügyintéző robotok alakjában.

Az AI egy másik alakja, amely befolyásolja a vásárlási eljárást, a hangtechnológiai alkalmazás. Az AI-hangsegítők, így a Siri-, Alexa- és Google-segítők számának gyors növekedése azt jelenti, hogy a fogyasztók hozzászoknak feladataiknak az ő hangjuk alapján való elvégzéséhez, ami befolyást gyakorolhat a védjegy törvényre. Valójában a hangfelismerésnek fogyasztói eszközként való felhasználása hozzásegít ahhoz, hogy a fogyasztók megismerkedjenek a márkákkal, és még több terméket és szolgáltatást vásároljanak – mindez még több alapvető kérdést vet fel védjegy jogi szempontból.

Különösen a hangfelismerő platformok növekvő használata azt jelenti, hogy eltávolodunk a jelszavakon vagy doménneveken alapuló termék kereséstől. Emellett a hangtechnológia segít a termékeknek a fogyasztók igényeihez való alakításában. Egyértelmű, hogy az AI egyre növekvő mértékben alakítja a kapcsolatot a fogyasztók és a termékek között. Ezen az alapon az átlagfogyasztót mint „észszerű megfigyelőt és észszerűen jól informált és óvatos személyt” határozhatjuk meg. Emellett az átlagfogyasztó figyelmi szintje a kérdéses áruk vagy szolgáltatások osztálya szerint változik. Ha elismerjük, hogy az AI megváltoztatja a fogyasztók és a termékek közötti kapcsolatot, ezzel tulajdonképp „mesterséges fogyasztó” jön létre, és át kell értékelnünk az olyan fogalmakat, mint a tökéletlen emlékezet, a vizuális, hangzási és fogalmi összehasonlítás, sőt magát az összetévesztés fogalmának az értelmezését is felül kell vizsgálnunk.

Az összetévesztés valószínűségével kapcsolatban a hangsúly a vásárlás utáni zavarra tolódik át, szemben a kezdeti forrástévesztéssel vagy az érdekvárral, mert az AI-hangsegítők a termékeket és a szolgáltatásokat önműködően tudják rendelni. Ilyen helyzetekben, amikor nincs kölcsönhatás a fogyasztó és a márka között, az „átlagfogyasztó” és az „összetévesztés valószínűsége” fogalma már kevésbé alkalmazható.

Természetesen ez komoly kérdésekhez vezet a felelősség vonatkozásában. Egy valószínűleg felmerülő kérdés, hogy egy AI-hangsegítő másodlagos bitorlóvá válhat-e? Az általános egyetértésen alapuló válasz az, hogy az eset jog szerint a szellemi tulajdon területén dolgozó személy felelőssége kiterjed az AI-hangsegítők tevékenységére is, bár ezt végleg majd csak az idő dönti el. És az, hogy mi a helyzet magával az AI-algoritmussal olyan helyzetekben, amikor nincs kölcsönhatás a fogyasztó és a védjegy között, valószínűleg fontos kérdéssé válik a bitorlás és a felelősség vizsgálatakor.